

COLEGIUL REDACȚIONAL CONSULTATIV:

REDACTOR ȘEF:

Laura Cîrcu Munteanu

Prof. Univ. Dr. Constantin Cubleşan

Prof. Univ. Dr. Ioan Buzași

Ioan Radu Văcărescu

Victor Știr

Melania Cuc

Prof. Univ. Dr. Dorel Cosma

Menuț Maximinian

Dora Alina Romanescu (Mangalia)

Prof. Univ. Nicolae Feier

Radu Botiș

Elena Cristina Stoica-SElena (Bacău)

Patty Ferariu

Octavian Paulin (Oradea)

REDACȚIA:

Bistrița, Ioan Slavici 2-4, (editura George Coșbuc)

Email: auracmunteanu100@gmail.com

Tel.: 0743490309

ISSN: 1583-9591

IOAN AUREL POP

DESPRE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – fragment de interviu

”Din păcate, la limba și literatura română, nu se mai pune accent pe concepte și pe curente culturale. Eu, înainte de a merge la facultate, într-un sistem comunist, care avea tarele și defectele sale

– despre care nu discutăm acum –, știam succesiunea curentelor culturale ale omenirii, le învățasem la trei discipline: la limba și literatura română, la istoria literaturii universale – la secția umanistă de la liceu făceam această disciplină – și la istorie. Nu mai vorbesc despre limba și literatura latină, pe care am făcut-o patru ani în liceu. Astăzi, dacă povestești asemenea lucruri, unii tineri se miră, își închipuie că în timpul regimului comunist toți eram troglodiți. Unii dintre profesorii mei de la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov erau cu diplome obținute în Occident, la Sorbona, la Berlin sau la Viena, oameni cu o educație „veche”, cum se spune, dar temeinică. Aș vrea să văd, astăzi, că unele lucruri care s-au validat în timp rămân și sunt perpetuate de școală. Eu nu înțeleg de ce, la școală, se face o disciplină numită „Limba și comunicare”? De ce nu era destul să se numească „Limba română” și, în clasele mai mari, „Limba și literatura română”?

Să învețe tinerii să comunice! Nu poți sta mereu cu înjurătura în gură și cu un bagaj minim de cuvinte.

Da, de acord, dar era de ajuns „Limba și literatura română”, nu „Limba și comunicare”. Copiii ajung la liceu, devin adolescenți și nu mai pot aprecia un text literar. Pentru că la „Limba și comunicare” li se dau cronici sportive, texte medicale, anunțuri de publicitate, texte din ziare și reviste nonliterare, texte de comunicare din viața cotidiană, „astăzi plouă, mâine ninge”, bilete, scrisori de recomandare, dar nu mai deprind gustul pentru literatură, nu li se mai cultivă plăcerea citirii și înțelegerii unui text literar. Eu, în școala aceea veche, dar cu profesori foarte buni, am învățat să mă exprim românește încă din gimnaziu, după volumul I al lui Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*. Citeam cu profesorul de la clasă, cu creionul în mână, *La Medeleni*, și comentam acele fragmente extraordinare. Așa am prins gustul unei anumite literaturi”.

RĂSUNETUL ȘI MARSEILLEZA ANDREI MUREȘANU

Răsunetul și Marseilleza. Îndată după apariție și după eclatanta ei notorietate, poezia lui Andrei Muresanu, "Un răsunet" ("Deșteaptă-te, române") a fost numită **Marseilleza** românilor. A spus-o prima dată Nicolae Balcescu. Înfățișând șederea lui în Apuseni, în mijlocul moșilor lui Avram

Iancu, Bălcescu își amintește că tinerii după ce învățau fragmentele dialogate din cartea "Paroles d'un croyant" a lui Lamennais, "cu toții, juni bărbați și bătrâni se puneau de făceau să răsunе vaile munților de cântări de vitejie și de naționalitate mai cu seamă de acea puternică și frumoasă "Marseilleza" a D-lui Andrei Mureșanu: "**Deșteaptă-te romane** din somnul cel de moarte!" pe care o cântau chiar în mijlocul focurilor și a urlitelor de tunuri". De atunci a devenit un loc comun, o adevărată antonomază a poeziei, repetată ori de câte ori se vorbește despre ea. Ca toți pașoptiștii noștri, Andrei Mureșanu credea în scrisul său, credea în rolul civic al versului și în misiunea politică a poeziei, căci scrie aceste rânduri ce pot fi citite astăzi ca autocaracterizări ale nemuritoarei sale poezii: „Poezia a fost limba de comunicațiune între cei apăsai și înfierai cu marca sclaviei. Poezia a fost și va fi totdeauna **apostolul și propasitorul libertății cu care ea este așa de strâns rudită**". Iar în

alta parte, aceste randuri despre poezia lui Rouget de Lisle: „Când masele sau gloatele de popor se ridica pentru apărarea libertății și sprijinirea cauzei naționale, cine ar putea pofti ca poezii să rămână cu mâinile în sân? Aceștia le descriseră libertatea în colorii cei mai vii, aceștia îi însufleșiră a merge cu pieptul deschis în contra bateriilor de turnuri și a nu le păsa de moarte, cum o face aceast autor al cunoscutei **Marseilleze** **Marseilleza**, a fost înstare a însufleși poporul francesc, ca să nu-i pese de foc și sabie.” Pe lângă o sugestiva caracterizare a Marseillezei avem aici și sugestia unei paralele literare.

Ca și Andrei Mureșanu la noi, Rouget de Lisle, poet compozitor și memorialist (1760—1836) nu este în literatura franceză un nume de primă mărime. Dar este autorul unei poezii nemuritoare, scrisă ca și Răsunetul într-un moment istoric exceptional: la puțin timp după Revoluția din Franța (1789), libertatea țării era amenințată de războiul franco-prusac (1791-1792): „Cântecul Revoluției, mândru în 1792, Ca ira („Ah! așa va fi! așa va fi! / La ștreang cu aristocrații”) nu se mai potrivea acelei blande și frătesti emoții. Unul dintre ei o tălmăcește: "**Alons!**" Cuvântul acesta o dată rostit, tonul a fost găsit. Rouget de Lisle, despre el e vorba, iese grabnic din sală, scrie totul, muzica și cuvinte. Apoi intra cantand strofa: "**Alons, enfants de la patrie!**" A fost ca o străfulgerare din ceruri. Uimiți, încântați au recunoscut cu toții cântecul acesta, cântat atunci pentru prima oară. Toți îl știau..." Asemănătoare este geneza Răsunetului. Întors de la Adunarea de pe Campia Libertății din Blaj 3/15 Mai 1848, unde s-a exprimat voința ștergerii iobagiei și dorința de libertate și unitate națională, Andrei Mureșanu – conform mărturiilor soției sale – s-a așezat la masa de scris și a scris până târziu după ce se făcuse ziuă, mai ridicându-se din când în când de la masă și plimbându-se prin odaie, citind ceea ce scrisese. Erau strofe

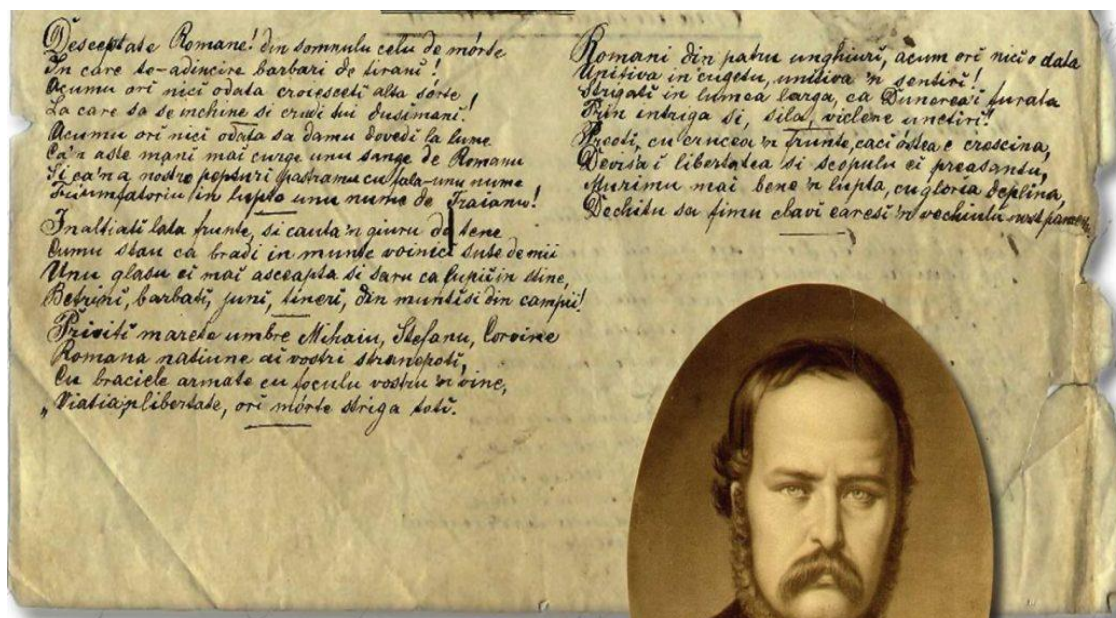
Litera Nordului

din "Deșteaptă-te române, care, publicată în „Foaie pentru minte, inima și literatură”, An XI, 1848, nr. 25, pag. 200, cu titlul "Răsunset" și răspândită și pe foi volante a fost cunoscut în scurtă vreme în toată Transilvania și apoi și în celelalte provincii românești.

Andrei Muresanu și Petofi Șandor. Amândoi sunt poeți ai Revoluției de la 1848. Este evenimentul care le-a consfințit talentul și vocația poetică. Revoluției pașoptiste i-au închinat mai multe poezii: Andrei Mureșanu: 15 mai 1848, "Un răsunset". *Către martirii romani din 1848—1849*; Petofi Șandor: "Tinerii din Martie, Sus!", "Cântec național", "A înviat, cumplita...", "Moartea iernii", "Încotro să-mi zbor săgeata", "Austria", "Trimiteti regii la spânzurătoare", "Flamura nemțească la Buda" s.a. Între acestea un loc proeminent ocupă "Răsunsetul" în creația poetică a lui Andrei Mureșanu și "Cântec național" (Nemzeti dal) în poezia lui Petofi.

O paralelă între cele două poezii confirmă un adevăr de istorie literară: situații social-politice asemănătoare capătă expresie artistică în creații ce prezintă surprinzătoare, dar explicabile afinități. În literatura română, poezia lui Mureșanu, "Un răsunset", iar în cea maghiară "Cântecul lui Petofi" au devenit cântece naționale, veritabile imnuri, dinamizând energia revoluționară a poporului. Începutul de vers a devenit supratitlul poeziilor și puțină lume mai știe titlul inițial, ele fiind cunoscute ca "Deșteaptă-te, române" și "Talpra magyar" (Sus maghiare).

Scrise în timpul unor evenimente de tensiune socială, poeziile au forma unor manifeste, chemări, un timbru de alarmă care le da o rezonanță gravă, înscriindu-le printre reușitele certe ale poeziei patriotice în cele două literaturi. Frecvența sau intensitatea imperativelor în forma obișnuită a expresiei gramaticale sau implicite ("Deșteaptă-te, române"; "Sus, maghiare") este secundată de alternative și contraste grave, de importanță vitală pentru națiune: viață / moarte; libertate / sclavie; onoare / rușine.

ION ISTRATE

"UN MARE CĂRTURAR PE CARE NĂDĂUDUL L-A FĂCUT CADOU CLUJULUI"

(Menuț Maximilian)

Critic și istoric literar, de asemenea, poet. S-a născut la 21 septembrie 1948 în Năsăud. A absolvit Liceul "George Coșbuc" din Năsăud (1966) și Facultatea de Filologie a Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca (1971). În 1982 devine doctor în Filologie al aceleiași universități. În perioada studenției frecventează cenaclul "Tribuna" al Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor. Debutază publicistic în 1969 cu poezie în revista "Tribuna". Debutul editorial are loc în 1982 cu volumul *Barocul literar românesc* apărut la Editura Minerva.

Colaborează la revistele: "Tribuna", "Steaua", "Luceafărul", "Cronica", "Synthesis", "Echinox", "Cercetări de lingvistică", "Napoca universitară", "Limba și literatura", "Revue des etudes sud-est europeennes" s.a. După debut a publicat volumele: "Scrie cum vrei" (versuri. Ed. Dacia. 1984), romanul "Obsedantului deceniu" (1945-1964), "O radiografie alfabetică" (Ed. Diamondia, 1995) "Relația" epică (Ed. Napoca Star. 1998), "Baroc și manierism" (Ed. Paralela 2000). Este prezent în două ediții ale antologiei *Caietul debutanților* (Ed. Albatros, 1981) și în volumul colectiv "De la N. Filimon la G. Calinescu. Studii de sociologie a romanului"

Este deținătorul următoarelor premii: premiul CC al UTC (1982), premiul ASISC al Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor (1995), premiul pentru istorie literară al Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor (1998). În prezent autorul este cercetător științific principal gr. I la Institutul "Sextil Puscariu" al Academiei Române.

Este membru al Uniunii Scriitorilor și al Societății de Științe filologice din România.

Au formulat opinii critice asupra cartilor autorului: Nicolae Manolescu - *Sociologia romanului* ("România literară", nr. 47/1982), *Critica nouă* ("România literară", nr. 46/1984) și în volum *Istoria critică a literaturii române, I* (Ed. Minerva, 1990); Sultana Craia - *Ion Istrate: Barocul literar românesc* ("Luceafărul", nr. 33/1982); Mircea Muthu - *Avatarurile barocului* ("Tribuna", nr. 44/1982), Paul Cornea și Edgar Papu - *Cartea de istorie literară*. În

dezbatere: barocul literar românesc ("Manuscriptum", nr. 3/1983); Al Piru - Literatura română și barocul ("Flacara", nr. 40/1984); Irina Petras - Ion Istrate: Scrie cum vrei ("Facia", nr. 11/1984); Tudor Dumitru Savu Obsedanta exactitate ("Tribuna", nr. U/1996); Radu Ciobanu - Arhipelagul bolnav ("Rostirea Românească", nr. 8/1996); Marian Barbu - Relația epică în literatura română ("Steaua", nr. 10/1999); Adina Dinitoiu ("Observator cultural", nr. 30/2000) s.a.

Referințe critice

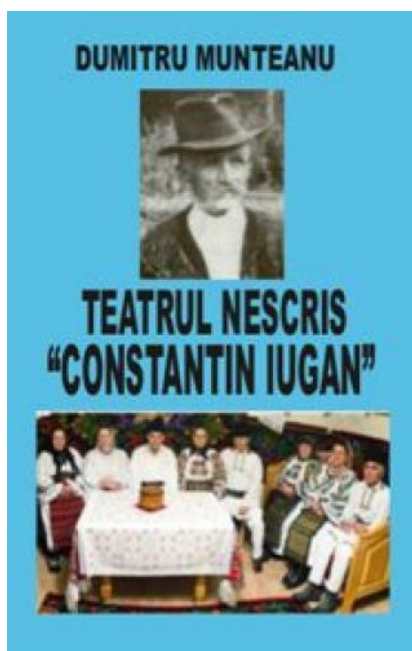
"Elementele de baroc desprinse (momentul Dosoftei, limbajul incifrai al Istoriei Ieroglifice. burlescul Tiganiadei s.a.), precum și curajul de a pune sub semnul întrebării judecăți devenite adevărate poncife, la care am adăuga încăpățânarea nobilă a cercetătorului de a epuiza, atât cât se poate, o dificilă problemă de estetică și istorie culturală, fac din "Barocul literar românesc" al lui Ion Istrate o carte care, în pofida exagerărilor și afirmațiilor șocante, va fi cercetată cu folos, participativ, de istoricul ca și de criticul literar."
(Mircea Muthu. "Tribuna", nr. 44/1982)

"Barocul literar românesc" este o lucrare îndrăzneță (prin aceea că pune sub semnul întrebării multe «adevăruri» venerabile și-și asumă riscul unor ipoteze neașteptate), bazată pe o informație bogată și scrisă cu o vervă demonstrative indeniabilă."

(Paul Cornea . "Manuscriptum", nr. 3/1983)

"Caracterul exhaustiv, probitatea profesională, rigoarea științifică fac din romanul "Obsedantului deceniu" de Ion Istrate o lucrare de referință, un instrument de lucru de acum indispensabil oricărui cercetător care se va apleca asupra acelei perioade și a repercusiunilor pe care realismul socialist le-a avut într-un ceas rău asupra literaturii romane."

(Radu Ciobanu. "Rostirea Romaneasca", nr. 8/1996)

TEATRUL NESCRIS "CONSTANTIN IUGAN", de Dumitru Munteanu

-IN MEMORIAM-

MENUȚ MAXIMINIAN

Autor dramatic, regizor și interpret de o forță deosebită, Constantin Iugan s-a născut, așa cum îi place lui însuși să o spună, în plin secol al XIX-lea, în satul Șanț.

Orfan de la o vârstă fragedă, și-a petrecut copilăria și tinerețea în mijlocul locuitorilor satului, asimilând înțelepciunea acestora, pe care avea să o redea din nou oamenilor peste ani, prin intermediul unor creații de o inegalabilă valoare artistică și socială. Având șansa să întâlnească un om de excepție, pe savantul Dimitrie Gusti, Constantin Iugan și-a luat foarte în serios rolul, menirea pe care era convins că o avea:

aceea de a pune umărul la însănătoșirea morală a satului. De-a lungul unui număr impresionant de ani, creează -împreună cu apropiații săi- mai multe scenete și piese de teatru. De la "Studentul și părinții" la "Bătrânul își împarte averea" este o cale lungă, atât în timp cât și din punct de vedere artistic. Dacă la început era vorba doar de câteva mici "pilde", în ultima și cea mai importantă piesă de teatru, el dă întreaga măsură a capacităților sale creatoare. Comparata la un moment dat, exagerat sau nu, aceasta nu mai are nici o importanță, cu "Regele Lear", una din capodoperele shakespeariene, "Bătrânul își împarte averea" este la rândul ei capodopera teatrului nescris. Ca și eroul lui Shakespeare, și BĂTRÂNUL ajunge să își împartă averea, celor trei fii în acest caz, peregrinând de la unul la celălalt, prilej pentru el și spectatori de a pătrunde în adâncimile nefericirilor vieții. Asemănarea te îndeamnă să te întrebi -și confirmarea există-, nu dacă unul s-a inspirat de la celălalt, ci, faptul că marii creatori nu fac altceva decât să surprindă viața. Viața autentică, cu toate înălțimile și abisurile ei și aceasta te face deosebit. "Născut" într-o frumoasă zi de iulie a anului 1835, dintr-o glumă a studenților monografiști (Aurel Boia și colegii săi), preluat sub forma unor scenete moralizatoare de doi-trei țărani în frunte cu cel mai hâtru dintre ei, CONSTANTIN IUGAN, transformat într-o piesă de teatru popular, pe care sute de cercetători s-au străduit zadarnic, vreme de șaptezeci și cinci de ani de ani -și se mai străduiesc încă!- să-l încorseteze în genuri și specii teatrale diverse, fără să reușească însă, TEATRUL NESCRIS din comuna Șanț, a izbucnit în anul 1972 ca o vâlvătaie culturală, aprinzând inimile și mințile iubitorilor de frumos din județul Bistrița-Năsăud, întinzându-se apoi ca o flacără dincolo de limitele ținuturile grănicerești, cucerind rând pe rând scenele și spectatorii din marile orașe ale României: Clujul, Timișoara, Aradul, Craiova, Brașovul, Iași și nu în ultimul rând Bucureștiul, trecând apoi, ca un rug imens, dincolo de hotarele Țării, pe alte Continente,

Litera Nordului

spunând tuturor că acolo, în Satul Șanț, sat multă vreme necunoscut, pierdut printre pădurile și zăpezile Munților Rodnei, a trăit un țăran-actor și regizor autodidact, căruia Dumnezeu i-a dăruit un nemaipomenit HAR și în același timp puterea, perseverența, dorința și pasiunea materializării aceluia, prin care a ȘANȚUL, micul și qvasi necunoscutul sat grăniceresc de la poalele Ineului, din România a fost smuls din anonimat, numele ajungând pe buzele și în mințile a mii și zeci de mii de oameni din întreaga lume! Talentul și perseverența lui CONSTANTIN IUGAN a dăruit Șanțului nemurirea. Întrebarea este: CE ÎI VA DĂRUI ȘANȚUL LUI CONSTANTIN IUGAN?!

Constantin Iugan împreună cu Dumitru Munteanu în anul 1978
-anul finalizării volumului-

O MINUNE DE PAȘTI

Ovidiu Mihalache

Născut la 7 aprilie 1968 în orașul Ștefănești, jud. Botoșani, membru al Clubului artelor SOLTERIS din Mangalia. **Debut jurnalistic** în 2010, colaborator al www.ziare.com și al revistei Q-

Magazine (peste 100 de articole publicate cu tematică politică și socială). **Debut literar** în 2017 în Antologia „Solteris” (Mangalia) cu prozele scurte „Micșunela” și „Domnișoara Adela”. Volume publicate: „Realități paralele” (proză scurtă) – Ed. Ex Ponto, Constanța – 2018, „Lupoaica” (proză scurtă) – Ed. Ex Ponto, Constanța – 2019, „Marele vârtej” (roman) – Ed. Ex Ponto, Constanța – 2021, „Sub semnul imperiului” (istorie) – Ed. Universitară, București – 2021
Selecție de ecouri critice: Horia Gârbea – „Marele vârtej” în revista „Luceafărul de dimineață”, nr.10/2021, Iulian Chivu – „Istoria în judecata literaturii” în revista „Banchetul”, nr. 64-65-66/2021, Daniel Marian – „Intersecțiile zadarnicelor așteptări” în revista „Acolada”, nr. 4/2021, Ana Ardeleanu – „Imaginile durerilor absolute” în „Caiete Silvane”, nr. 199/ 2021, Diana Dobrița Bălea – „Un roman scris cu vervă satirică” în revista „Litere”, nr. 6-7/2021, Ovidiu Dunăreanu – „Realități paralele” în volumul „Polifoniile sinelui”, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2021, Ana Ardeleanu – „Înăuntrul Marelui vârtej al lui Ovidiu Mihalache” în revista „Banchetul”, Daniel Marian – „Escapadele ochiului ager, perspicace” în revista „Acolada”, nr.10/2021 Diana Dobrița Bălea – „Orchestrând esențele firii omenești” în revista „Pro Saeculum”, **Premii:** Premiul al II-lea la concursul „Împlinește un vis” - ediția 2021 al Editurii Universitare pentru volumul „Sub semnul imperiului”.

Țipenie de om în sat și nicio lumină în dimineața aia. Încă doarme lumea. Pe ulițe doar câte unul rătăcit, ori cu treabă, care se coboară la Dunăre. E încă frig în dimineața aia și nimic nu mișcă pe deasupra bălții. Poate doar veșnicele croncănături ale pescărușilor care se trezesc primii întotdeauna și pleacă stoluri-stoluri de la cuiburi la pescuit. Nimic nu mișcă, doar Dunărea curge parcă veșnic, dar apa-i îi e neagră ca tăciunile, că soarele nici gând încă să răsară. La mal, ce-i drept, acolo, printre buruieni, se mai aude câte-un plescăit în apă, vreun guzgan care tocmai ce-a capturat o broască. Astă noapte n-a bătut vântul, ceea ce-i bine, înseamnă că plasele pescarilor au rămas întregi și nu s-au răsucit. Se anunță o zi bună. E ultima zi de pescuit acolo pe malul Dunării. De mâine începe săptămâna luminată a Paștelui și batiușka 1 la biserică le spune în fiecare an să mai termine cu pescuitul, că doar n-or fi așa de zgârciți și să mai dea și pe la sfânta biserică și să nu mai fie atât de lacomi după avere. De parcă ar fi vreunul dintre ei bogat. Că plata-i slabă la cherhana și peștele s-a împutinat, iar ăia care pescuiesc industrial le mănâncă zilele lipovenilor. Dis-de-dimineață s-au adunat toți pescarii, adică ăia vreo șapte, câți au mai rămas în tot satul ascuns printrecoturile Dunării. E ultima zi și toți speră să umple bărcile, să le ducă la cherhana, să le descarce și să-și ia de-o grijă pentru toată săptămâna și să-i aștepte acasă femeile lor frumoase și bucuroase. Să-și facă sărbătorile de Paște așa cum se cuvine și cum au pomenit ei de la ăi bătrâni.

De sus, de pe deal, de după stânca aia golașă, coboară fugind doi băieți. Pescarii îi cunosc. Știu cine sunt. Țăla mai mare să aibă vreo șaispe ani. E vrednic și cuminte, îl ajuta

Litera Nordului

până mai anul trecut pe taică-său la barcă s-o țină dreaptă în curent când scutura el plasele. Cam neînvățat cu munca, c-a stat vreo câțiva ani la oraș, dar băiat bun de felul lui. Al mic e „sprânceană”, cum îi zice tot satul. Că-i atât de blond, că părul îi e aproape alb, iar deasupra ochilor, să te uiți cu lumânarea ca să-i vezi sprâncenele. Și neastâmpărat, ghiduș, dar fermecat parcă de un zâmbet care taie toate supărările mătușilor din sat atunci când se urcă pe gard să le mai fure din caise.

”Dobro utră”, zic ei grăbiți către pescarii satului și pescarii le răspund mormăit. Se reped să pună vâslele în barcă și s-o împingă repede la apă, să meargă la scuturat plasele. Și barca-l grea, că-i una bună, căptușită cu tablă de inox, făcută acum vreo câțiva ani la Tulcea, la un meșter bătrân. Abia o-mping în apă și era să scape și o vâslă. Pescarii îi privesc cu mare mirare, că oricum așa i-au privit toată săptămâna, cât s-au chinuit săracii să meargă să pună plase și să le tot scoată cu aproape niciun spor. Că-s încăpățânați ca tac-su. Era asta un om aprig, înalt și puternic ca un urs, trecea Dunărea înnot cu amândoi copiii în cârcă. Nimenea nu-l sufla în ciorbă. Le era și-un fel de vătaf. Că el împărțea locurile de pescuit și de pus plasele și le și verifica să fie din alea corecte, iar nu din alea „hoțești”. Și nimeni nu avea ce zice-n fața lui. Că vocea lui se auzea de dincolo de Dunăre doar când se răstea la vreun pescar care făcea vreo nefăcută acolo pe baltă. Dar uite că Dunărea nu le e întotdeauna prietenă, că poate fi și împielită și, într-o zi, nu s-a mai întors din baltă. Și a lăsat-o pe ea cu doi băieți,ăștia doi, care se tot încăpățânează la pescuit, de parcă n-ar putea să-și ia lumea în cap ca alții și să uite și de pescuit și de Dunăre.

Văslesc băieții acuma amândoi și trec încet, cu speranță, pe la fiecare loc pe unde-au pus ieri plasele. Au locurile lor, moștenite de la tată. La salcia mare, unde vin somnii, la salcia roșie, unde-și depun crăpoaicele icrele, lângă bulboana neagră, unde vânează știucile, la cuibul rațelor, unde-adastă crapii cei mari, la adăpătoarea mistreților, lângă pepenăria lui moș Mihai, la cotul de lângă stejarul căzut. Pe toate le știu, că le-au învățat pe de rost încă de-acum vreo câțiva ani, când îi plimba tata să le-arate. Al mic încearcă acum să țină barca-n curent, cât timp al mare trage plasele din apă. Și se învârte barca și se duce ba înainte, ba înapoi, că nu are el puterea să țină ditamai lotca dreaptă. Se răsucesc și plasele și se încurcă-n stufăriș și în papură. Cu lacrimi și cu sânge-n palme abia reușesc să le ridice una câte una. Mai schimbă rolurile din când în când și ține barca ăla mare, dar asta mai mic tot nu are putere să ridice plasele și mulți dintre pești scapă, unul câte unul, mai ales cei mari, de care au atâta nevoie. Trag barca la mal, acolo unde-au ei un locșor, pe care, de fapt, tatăl lor îl potrivise de vreo câțiva ani cu niște pietre aduse din amonte de la carieră și-o vatră mică pentru foc. Acolo descarcă plasele mai mult goale și cel mare le scutură și-aruncă prada săracă în barcă: vreo douăzeci de carași, vreo câțiva crăpceni și câteva plătici abia cât să le ții în palmă. Ar vrea și ei, băieții, să fie mândră mama lor, să fie casa lor ca altădată în ziua de Paște, să-i ducă mamei un batic, să fie și ea în rândul celorlalte din sat, să se îmbrace și ei cu rubașcă nouă, să meargă la cimitir să facă de pomană, să cheme acasă neamurile și să se veselească. Dar cum? Că urâtă-i prada și parcă Dunărea nu ține cu ei să-i înțeleagă că nu se pricep și că încă-s necopți la pescuit. E supărat cel mare când numără peștii din barcă: cu banii de pe pește, abia dac-o să ne ajungă de-o colivă la cimitir, un cozonac și poate un picior de miel. În timpul asta, cel mic face un foc mic din vreo câteva papuri și se-apucă să frigă un crăpcean mai mijlociu, să îmbrace și ei ceva în dimineața asta. Mănâncă fiecare-n legea lui și fraților nici sare nu le trebuie la pește, că lacrimile lor l-au sărat de mult. Prea bine încă. Se-așază binișor acum să se odihnească. Doar un pic, că mai e mult până o să se dea semnalul

Litera Nordului

de la cherhana să vină pescarii cu peștele. Și-i drumul lung până la cherhana. Adică nu prea lung, că dacă te urci pe vreun butuc de salcie și te uiți peste stufăriș, se și zărește fumul de la afumătoarea lui nea Vanea. Dar e în susul Dunării și e greu de văslit pentru ei doi.

O să trebuiască să dea la rame amândoi, unul pe dreapta, unul pe stânga. Spate în spate stau acum cei doi copii ca să-și mai țină și de cald, că încă soarele n-a început a încălzi prea bine toată balta. Dar mai mult ca să nu se vadă unul pe altul. Că ăla mare plânge de rușine și de mândrie, că așa i-a spus lui mama, că acum el e stâlpul casei. Ce fel de stâlp o fi și el, dacă nu reușește să umple barca cu pește! Iar cel mai mic plânge așa, de ciudă și de necaz, să nu-l vadă fratele mai mare că-i neputincios. Dar lasă că s-o mări el, amenință viteaz pe „nu știu cine”, și-o să aducă din baltă la fiecare pescuit nu una, ci două bărci pe zi pline cu pește.

Au adormit? Ba nu! Ba da! Acuma dorm de-a binelea pe malul apei lângă foc. Amândoi își amintesc prin vis de învățăturile de la biserică și de pildele din cartea sfântă. Și se gândesc de ce oare o minune nu se prăvale-asupra lor, să vină și la ei Iisus ca să-nmulțească peștele? Se roagă în mintea lor să facă o minune cineva, să se întâmple ceva anume ca să se înmulțească peștele. Să aibă ce să ducă la cherhana, să întâmpine și ei cum se cuvine sărbătorile de Paște. Parcă visează și-n visul lor se lasă o ceață deasupra grindurilor și stufului și fiecare dintre ei își închipuie cum stufurile se deschid și-n ceața aia mâini nevăzute fac ca să plouă asupra bărcii cu puzderie de pește. Cu somotei, crap și ciortan, biban din ăla mare și plătică. Două sau trei știuci mai mari pline de icre. Și lin ca pentru ciorbă și pește mai mărunt visează copiii în visul lor. Și își închipuie fiecare-n visul lui cum ar putea arăta Iisus, cel care face să plouă peste ei cu pește, că parcă sunt mai mulți. Unu-i înalt, unu-i mai scund, altu-l mai gras, altu-i mai slab, ba unul chiar are-o vâslă-n mână. Vreo șapte Iisusi parc-au visat copiii în visul lor de rugămintă, dar lor unul singur le-ar fi fost de-ajuns.

O goarnă țipă ascuțit deasupra plaurilor și grindurilor din baltă. E trompeta de la cherhana care-i cheamă pe pescari la adunatul recoltei, cum zice nea Vanea. Întâiul sare în picioare cel mic și rămâne mut la vederea bărcii, apoi se trezește și cel mare care se repede mai întâi să se uite dacă nu cumva barca lor a fost luată de apă la vale, ori asta-i barca altuia.

Două perechi de ochi albaștri se uită-ntâi la barca plină, apoi la cer, apoi unul la altul. Mai numără o dată peștii din barcă, se uită mai apoi încă o dată sus la cer făcându-și cruce și apoi se urcă chiuind în lotcă. Țel mare se apucă să tragă vârtos la rame, ăl mic abia se strecoară printre pești, iar barca parcă prinde aripi și până și Dunărea parcă și-a oprit curentul să le ușureze băieților munca.

Încolo, în amonte, pe lângă stufărișul ăla gros, vreo șapte bărci se-ndreaptă către cherhana. Șapte lipoveni bărboși vâslesc zâmbind, frumoși la suflet ca șapte Iisusi Cristoși. În urma lor, plesnind de fericire, cu ochii bulbucați de întâmplarea din dimineața aia, vin doi băieți cu barca încărcată de pește după o minune pe care ei tot nu o pricep. Sau o pricep și nu vor să creadă? Dar nici nu mai contează, că în ziua aia până și Dunărea lor le-a zâmbit!

EVADARE ÎN POEZIE

LAURA C. MUNTEANU

Volumul de debut al poetei Floarea Morar, "Viața... între răs și plâns", editura George Coșbuc, aduce în fața cititorilor -cu un real efort recuperator- poezii scrise în diverse perioade și conjuncturi din viața autoarei. Fără pretenții de "mare poetă" Floarea Morar reușește să-și aștearnă trăirile, emoțiile, sensibilitatea, revolta interioară, în versuri foarte bine scrise, care prin mesajul lor, ajung surprinzător de ușor la sufletul cititorului. Poeta abordează teme și aspecte foarte diverse în poezia sa, astfel încât în "Viața... între răs și plâns", se regăsește atât poezia de dragoste, poezia socială, poezia meditativă cât și poezia peisagistică. Talentul prin care poeta își exprimă gândurile în versuri, este evident în fiecare tematică abordată.

Poezia poetei Floarea Morar este deopotrivă curajoasă și inocentă, subtilă și directă, contemplativă și profundă, nelăsând cititorul să se "obișnuiască" prea mult, cu o anumită stare sau temă. Sensibilitatea poetei "evadează" cu ușurință în poezia de dragoste și cea contemplativă, în versurile sale, regăsindu-se mijloace artistice exprimate prin metafore, comparații, de mare finețe.

Deși volumul de debut al Floarei Morar se bucură de publicare abia la vârsta celei de-a doua tinereți, profesia dânzei nefiind una în domeniul artei, poeta aflându-se în pensie după o activitate de-o viață ca funcționar public, acest fapt este unul în avantajul poeziei sale. Și asta deoarece harul și talentul poetic, este susținut foarte bine de experiențele acumulate până la această frumoasă vârstă, îmbogățind cu un plus de maturitate în simțire, creațiile sale. Poeziile volumului "Viața... între răs și plâns" deschid în fața cititorului o lume complexă, în care autoarea are grijă să-l poarte prin toate stările sufletești, cititorul regăsindu-se cu ușurință în fiecare poem.

Floarea Morar, își depășește prin acest volum de debut condiția, îndrăznind să-și arate sufletul cu sinceritate, așa cum a fost surprins în procesul creativ al fiecărei poezii, prin talentul său și dragostea pentru scris, oferind cititorului toată "cromatica tabloului" vieții... între răs și plâns.

„BUCURĂTE, pământ românesc!

Binecuvântată carte de vindecare de uitare și de singurătăți“- Ionel Rusu

EMILIA DABU

Pe aripile credinței adevărate poetul preot hăruiat cu arderea divină a cuvântului scris, IONEL RUSU aduce în dar iubitorilor și purtătorilor de taine românești, strămoșești în ființa lor de lumină cerească, un regal de adevăr literar, cultural, spiritual. O uriașă dragoste față de nobila și atât de puțin cunoscută, magnifica țară românească care ne mângâie și ne incită deopotrivă. Apărută la editura „Tradiție“ – București, luminoasa, spirituala carte „Bucurâte, pământ românesc!“, cu o grafică de excelență semnată de talentata graficiană Sorina Fădor Vădeanu, înveșmântată în dragostea tuturor celor care au dăruit articole binemeritate atât cărții cât și autorului, devine o fascinantă declarație de dragoste închinată sfintei noastre țări. Poetului preot IONEL RUSU îi scrie flacăra inimii, ființa înălțată prin studiile făcute, prin cultura acumulată mereu, prin dragostea față de sfintele culori românești, prin zborul sufletului spre adevăr și înțelepciune. Să fii binecuvântat, să fii student și doctorand al sfântului credinței noastre. Părintele CONSTANTIN GALERIU, unul din munții spiritualității strămoșești, este un dar oferit de ceruri poetului preot pentru rădăcina gândului său pur, grădină roditoare de haruri din omeneasca și româneasca sa evoluție.

Astfel cartea aceasta de lumină, pace și dor, începe cu o sfințire a pământului sacru și sfânt „Bucurâte, pământ românesc“, căruia după atâta jertfă și suferință i-a venit și vremea, ca fiii acestui pământ să se trezească, să se bucure că s-au născut în acest ținut milenar al planetei albastre, în România, țara armoniei. Căci a venit și anotimpul bucuriei după atâta jertfă și suferință. Roata vieții se rotește mereu, iar unul dintre primii trăitori ai aceste clipe este el, poetul preot IONEL RUSU. Lecție a iubirii de neam și țară, de martirii noștri, de rugătorii, apărătorii arderii divine. Și ne bucurăm: „Bucură-te, pământ sfințit de picioarele sfinților români știuți și neștiuți/ Bucură-te, pământ siluit de hoardele barbare... pământ presărat cu biserici și mănăstiri/ Bucură-te, pământ răstignit de marile imperii după bunul lor plac/ Bucură-te, pământ curățat prin lacrimile viețuitorilor din crăpăturile tale/ Bucură-te, pământ misterios care încă mai tăinuiește comori de aur și de argint/ Bucură-te, pământ înroșit pentru care ostașii șiau dat viața...“. După binecuvântarea primită ajungem acolo unde „timpul se furișează prea mult într-o rugă...“. „Sfinții își schimbă veșmântul și-apoi apar pe la porți./ Timpul se grăbește nebun printre ramuri în mii de culori/ sub pavilion românesc/ Prin cetățile Sfântului Acoperământ al Preacuratei...“. Talentul adevărat al poetului preot IONEL RUSU se revarsă spre sufletul cititorului prin fiecare poezie: „Și CRUCEA nii dată de sus ca platoșă/ ...De zece decenii se nasc, trăiesc și mor în Hristos copii.../ Grâul se-nclină nouă când bate vântul.../ ...Și de veșnicii, de la Burebista, Decebal, Deceneu“, „recapitulăm dăinuirea“ cu „Dunărea, cu râurile, cu Munții Carpați“.

Litera Nordului

Fiind an de referință în istoria românească, 1918-2018 poemul „Odă României” reflectă o crâncenă opinie a poetului preot „Românie plai cu flori/ Îmbrăcat în trei culori,/ Românie plai cu sfinți/ ...Cu pământ și busuioc/ Românie plai cu grâne/ Dănuiești ca o minune.../ Dumnezeu să tengrijească/ Maica să te ocrotească/ Ca pe o pasăre măiastră...”. Autorul astfel devine o cetate a iubirii și credinței în lumina adevărului, a țării în care a crescut, a speranței pe care ca pe un tezaur o redă tuturor românilor cu o infinită dragoste. Tandrețea sufletului său se revarsă „pe drumurile nestatornice ale vieții” „asemeni copiilor curioși de taine” „văzând cum luminează verdele din adâncuri” „cu o crizantemă de aur în mână” „și privirea mii fermecată/ de vraja pufului auriu al gutuilor...”. „Timpul mă sabotează/ Dar aștept, cantro gară, la o oră târzie Bătrâna cu cojocul alb/ ca să ne adune mai devreme la gura sobei,/ În fața icoanei, sub tricolor/ Pentru ca să luăm aminte...”. Și frumos fiecare poem devine un izvor de inspirație pentru o nouă carte căci „În țara mea/ Aerul miroase a busuioc/ Florile au mirosul raiului/ Pâinea, vinul și cozonacul au gust încă.../ Încă... Fluturii colindă/ Norii se primenesc/ Morții au colac și prescură/ Și grâu pe câmpii/ Icoanele au tricolor și ștergar...”. Bogăție de cultură conține sufletul autorului.

Rareori ne întâlnim cu asemenea declarații de credință, pace și armonie, hăruire și dăruire în ultimele vremuri. Și iată că această nobilă carte „Bucură-te, pământ românesc!” devine o stare de iluminare „ale cărei imagini mă urmăresc/ chivot prin care sufletul mi se sfințește/ Prin lucrarea Celui de Sus”. Poetul preot IONEL RUSU ne primește „în chilia cea mai de taină/ a sufletului meu/ ...În veri cu carele de boi/ În ierni cu sănii trase de cai/ Coborând din vremuri sfinte ca să prânzim laolaltă/ Să ne vindecăm de uitare și de singurătate”. „Mie foame de pâinea din cuptor/ Frumoasă ca fețele sfinților din icoane”.

Sufletul poetului preot bate odată cu sufletul țării sale de ieri și de azi, când zâmbind, când suferind. Ocrotitorul inimii sale duhovnicești Părintele Constantin Galeriu i-a fost cu siguranță mereu alături și pe acest sacru pământ românesc cât și din cerul nelumesc. „Duhovnic prea iscusit,/ Cititor împătimit/ Slujitor neprihănit/ Mărturisitor iubit/ În ispite îndârjit/ Precum fierul înroșit/ Și ca aurul topit./ Milostiv cu cei lipsiți/ Frate cu cei prigoniți/ Rugător în privegheri/ Răbdător cu cei mai mici...”.

Prin valoroasa carte „Bucură-te, pământ românesc!” harul, înțelepciunea, talentul poetului preot IONEL RUSU ne binecuvântează iată cu lacrima sfințită de iubire a poeziei înalt suferitoare și ocrotitoare deopotrivă a spiritului său luminos.

NEVOIA DE ÎNALT A POEZIEI

"Aripi de rezervă"- Laura Cîrcu Munteanu

CEZARINA ADAMESCU

O carte omagială, pe care poeta Laura Cîrcu Munteanu o dedică memoriei mamei sale, poeta Nazarica Munteanu, de pioasă amintire. Metafora stâlpului care s-a dărâmat, dar din el au rămas câteva fărâme în adâncul de sine, este

edificatoare. Nimeni și nimic nu dispăre de tot. Ceva tot rămâne. Iată, acum, amintirea celei care i-a fost stâlp și reazem și umăr și tâmplă. Și braț și palmă căuș, temelie, măsură și oglindă. Și tot ce ai fost și mai ești și mai ales, ce vei fi de acum înainte. Până într-o zi, când, din ruinele aceluia stâlp, lăstărește lumina, vâstărele dau muguri, se deschid și prind putere, din amintiri muiate în lacrimi și dor, ba chiar mai sus.

Volumul se deschide cu o poezie pentru cei blajini, cei care se retrag discret, lăsând loc copiilor și copiilor copiilor:

"Prea târziu să-l uităm / Prea devreme se duc / Să dea viață, murind, / Rădăcinii de nuc... / Nici nu vrei, nici nu poți / Să îți iei bun rămas /

Nici nu poți să amâni / Al plecării lor, ceas... / Prea grăbit se-nșerează / Pentru scumpii părinți / Și-nșerându-se-ștează / Prea tăcuți... prea cumiți..." (Siluete de ceară). Sintagma fericit aleasă, "Aripi de rezervă", simbolizează drumul în sus, pe care-l parcurge dorul, la întâlnirea cu cei duși, pentru că altfel, nu pot ajunge la ei, deocamdată. Și poezia "Măicuța mea", de o gingășie aparte, ilustrează tocmai acest dor față de persoana cea mai dragă din lume: "Măicuța mea... / Poemele-mi sunt goale / Și-un vânt ciudat / Mi-aruncă frazele-n neștire // Voi fi de-acum, / Doar rândul dintre versuri / În care te păstrez / În amintire... / Măicuța mea... / Abia mai țin creionul, / Ce se ascute / Dureros în rană // În încercarea mea / În lăcrimată / De a-ți închide / Zâmbetu-ntr-o ramă... / Măicuța mea... / Din dorul meu de tine, / Va crește-un munte-n / Fiece apus! / Iar mie aripi / Îmi vor crește, mamă! / Ca peste el, să mă înalț // La tine, sus! // Măicuța mea... / Poemele-mi sărache / Sunt pline doar / Cu dorul meu de tine... / Vor fi de-acum / Doar rândul dintre versuri / În care te închid / În amintire..."

Întreaga viață a omului e un drum, cu început și sfârșit. Dacă uneori obosește, există și accidente, dar, până la urmă ne sunt de ajutor, aripile de rezervă. Este și poezia care dă titlul volumului: "Nu-i nici noapte, / Nu-i nici zi / Pe drumul meu... / Pașii s-au oprit pe-o piatră / Și-am făcut din ea, o treaptă, / Cum fac mereu / Nici un drum nu mi-e ușor / Mi-am rupt și-o aripă-n zbor... / Dar nu-i păcat! / Îmi va crește una nouă / Pe-nșerat / Drumurile-s bune... rele, / M-am obișnuit cu ele / Și voi merge drept și-acum / Ca un soldat / Iar când voi obosi de mers, / Cu o ultimă manevră / -Să le dau și lor un sens / Îmi voi scoate dintre coaste / Aripile...de rezervă" ("Aripi de rezervă").

Sintagme reușite: "Soarele / Apusului de... vreme", "Toamna însăși / Mi-e târzie...",

Litera Nordului

"Am uitat niște gânduri / Undeva, printre stele";
"În ultimul amurg / Al unui strigăt"; etc.

Poeta își petrece vremea "Rugând, iubind, cerșind", cerșind Lumina, bineînțeles: "Nu am cerut atunci, / Decât lumină. / Peste secunda-aceea / Fără milă / Ce-a împărțit în mod egal / O vină / În ultimul amurg / Al unui strigăt / Captiv de-atunci / Într-o-nfrunzire în surdina. / Ca un soldat, / Cărând printre redute / Un camarad înfrânt / De inamic, / Port încă-acea secundă / Pe umeri și pe tâmpile / Sperând la-acea lumină, / Rugând, iubind...cerșind..."

Încercările la care este supus un om, nu trebuie să-l facă să abandoneze drumul, chiar dacă uneori se simte înfrânt: "Pe câte cărări / S-au pierdut pașii mei / Încercând să deschid / Lacăte fără chei... / Prin câte furtuni / Am trecut fără rost / Încercând să găsesc / Lumii-ntregi adăpost // În câte războaie-am / Luptat doar c-un scut / Despre câte răni am mințit / Că nu m-au durut... / Nu regret nici un nor / Nici o aripă frântă / Cât mai pot să mai zbor, / Nu mi-e cauza înfrântă! / Toate-acestea-mi rămân / Scrise-n riduri pe frunte / Tatuând mai adânc / Muntele... de-amănunte" ("Amănuntele unei furtuni").

Mulți oameni stau de vorbă cu Dumnezeu. Practic, toți cei care se roagă. Chiar când revendică un lucru: "Și Doamne...iartă-mi / Ultima-ndrăzneală, / Nu țiip la Tine... / Doar strig, să mă auzi / -În gălăgia asta infernală- / Că în pădurea asta-a lumii Tale / Mai sunt copaci / Cu rădăcini uscate / Pe care numai Tu... / Mai poți să-i uzi! / Și-atât... / Eu nu mai am / Nimic de declarat / Aș vrea doar / Când Ți- apleci privirea spre copaci / Să-i uzi pe cei mai vechi / Și mai uscați, / Să-Ți amintești / Că astăzi Te-am strigat / Pentru c-al meu... / E imobilizat pe-un pat..." (De vorbă cu Dumnezeu).

Poezia naturii își găsește expresia în multe poezii, între care "Să nu mă uiți, sfioasă primăvară": "Să nu mă uiți...sfioasă primăvară! / Te-aștept de-o iarnă / Să îmi curgi prin vene! / Mi-au înghețat / Poemele-n troiene / De când se sinucid păduri / La mine-n rană... / Aștept să-mi îmbraci / Sufletul în verde, / Să curgi prin mine / Ca o apă lină... / Și să te sigilez în el / Ca-ntr-un papyrus / -Și îmi asum solemn/ Această vină- / Să-l dregi c-un câmp / Întreg de vioarele / Și să

mi-l scoți din nou / Din carantină, / Tu... singurul lui antivirus! / Te- aștept / Să-mi vindecii iar / Această stare / Să mă/nfrunzești / Ca pe-o pădure moartă / Iar dacă nu mă recunoști / De-atâta iarnă... / Te-aștept c-un pumn de ghiociei / În poartă!"

Poeta are o relație specială cu marea: "De-a lungul rătăcirilor prin valuri / Aproape că / M-am împăcat cu marea, / Când ochii mei / Privind spre dealuri, / Au început să-i completeze... sarea / Un fel de scoici / Tăioase și ciudate, / Din pașii mei / Au început să crească / Și algele aduse din adâncuri / Pe mal, / Au început / Să înflorească / Prin sânul stâng / Se sparge-n mine-un val / Când soarelui i-e frică / Să apună / Și iar mă trage cineva spre mal / Să-mi spună... / Cine știe ce să-mi spună! / Prin vene parcă-mi / Curge toată marea / Și toată liniștea / Apusului de Soare / Să mă trezesc acum... / Aproape doare! / Dar marea e din nou / Nepăsătoare, / La liniștea / Și neliniștea mea / Și vrând neapărat să mă trezesc / Mă-mpinge-ncet la mal / Știind c-acolo / M-așteaptă Dumnezeu... / La o cafea" ("Eu și marea").

Pe linia vieții e bine să mergi drept spre ținta propusă. Dar nu întotdeauna reușești. Și când încerci să te autodepășești, constăți că ai rămas puțin în urmă. Întrecerea cu tine însuși îți poate determina reușita. Chiar dacă drumul e necunoscut și plin de obstacole: "Și mi-am zis... / Să merg mai departe. / Și mergând așa mai departe / Mă lăsam în urmă, / Începeam să alerg / Să mă ajung... / Iar când mă ajungeam, / Alergam mai departe! / Fugeam de mine / Și tot așa... / Când mă lăsam în urmă, / Când mă depășeam... / Până când am început să mă întreb: / "Și dacă, mai departe... / Ce-o fi mai departe? / Dacă...?" / Și atunci m-am oprit. / Și am decis să mă aștept / Să nu mă mai depășesc / Și să nu mă mai las în urmă. / Cine știe ce-o fi mai departe... " ("Mergând mai departe"). Foarte interesantă viziune! Imagini frumoase, sintagme interesante, personificări și metafore deosebite, imaginație bogată, idei profunde, fantezie debordantă, inteligența mesajului, maturitate în gândire și foarte mult talent! Și în plus, eufonie! Ex. "Țin seara în mâini / Legată de stele / Se-aud prin fântâni / Bănuți înghețați / Dansând / Pe dorințele mele / Ninge haotic / Prin sud și prin nord / Fulgii de nea / Mi se-

Litera Nordului

așează pe cord / Din hornuri / Spre cer / Se înalță solemn / Fumuri albastre / Și arome de lemn / Stele de gheață / Își cer voie să stea / În iarna târzie / Din inima mea...// Țin seara în mâini / Legată cu stele / Doi bănuți de argint / Se dau pe patine / Prin fântâna-nghețată / A dorințelor mele..." (Fântâni înghețate).

În spirit ludic minulescian sau topîrcenian este scrisă poezia:

"Dulce furie": "Pe strada mea-nfloresc din oră-n oră / Din doi în doi, copacii nimănu / Iar înflorirea parcă mă imploră / Să-l împrumut un anotimp verzui // Pe strada mea se plimbă primăvara / Vânzând pe trei parale, astenii / La trecători pe care-i prinde seara / Trăgând în piept cu sete, dulci furii / Bine-ai venit pe strada mea, nevroză! / Te așteptam în pijamale gri / Muream de dorul tău, metamorfoză / Mi-e dor să simt prin tâmples, cum mă-nvii! // Pe strada mea-nfloresc după șase / Sfidând restricții-n spirit de creație / Intrând fără permis prin sânge-n case / Magnolia chiar fără... declarație // Pe strada mea se plimbă primăvara / Vânzând pe trei parale, astenii / La trecători pe care-i prinde seara / Trăgând în piept cu sete, dulci furii".

Și tot în spirit ludic și uneori autoironic, se desfășoară și poezia:

"Tot ce mai vreau": "Eu nu mai am pretenții / De la lume / Deci n-am / Să vă mai cer nimic / Tot ce mai vreau, / E să rămân prenume / Și-n seara asta, / Să mă ningă-un pic...// Anii-au trecut / Cu bune și cu rele / De câte ori am înjurat.../ De m-am pierdut / Când s-a-ngustat cărarea / -Pentru că uneori, / Stau prost cu orientarea- / A fost mereu acolo, cineva, / Să-mi spună grav / "Îți vezi de treaba ta!" / Și mi-am văzut / De treburile mele / Și uneori, / M-am refugiat în ele / Și-o altă dimineață / M-a trezit / Cu-arome dulci / Din teiul înflorit / Și toate au trecut.../ Și am zămbit / Când Dumnezeu / Mi-a pus iar...apă în ibric". Spiritul este prezent pretutindeni în poeziile Laurei Cîrcu Munteanu.

Nevoia de alb, de purificare, reiese și din poezia "Alb sublim":

"Probabil au rămas niște ninsori / Datoare iernii, cu un alb sublim / Probabil fulgii...nu mai au dresori / De cad așa-n / Paharul meu cu vin // Și-ar fi desigur/ Mult prea incorect / Să îmi asum / Această...preninsoare / Acum când iarna // Îmi pulsează-n piept / Și-o lume-anesteziată / Pe nedrept, / Nici nu-și mai amintește / Ce-o mai

doare / Și totuși... / Va rămâne-un / Martor mut / C-un singur ochi, / Cu genele de gheață / Privind absent / Din cerul altei ierni, / Cum ne luăm / Ninsori cu împrumut, / Să ne așternem / Alt sublim.../ Prin viață". Și omul de zăpadă simbolizează aceeași nevoie de căldură, de tandrețe, de curat și de alb: "Nu-i nimeni aici.../ Sărutul să-l vadă, / Cu el pe tâmples, / Înghețând îmi ascund / (Probabil...) o ultimă rană / În amintirile / Viscolite de vânt / Ale ultimului / Om de zăpadă" (Ninsoare albastră).

Locul poeziei în viața Laurei Cîrcu Munteanu este foarte special. Aceasta nu poate fi eliminată, scoasă din contextul vieții sale. Poate pentru că Poezia vine direct de la Dumnezeu: "Să facem loc / Și pentru poezie / În primăvara / Asta capricioasă // Să știe lumea.../ Dumnezeu să știe, / Că-L așteptăm citind, / La noi acasă...// Să desenăm pe cer / Cu ochii minții / O lume nouă-n / Care nu se moare// Să ne apropiem / Mai mult părinții / Îndepărtându-ne puțin... / De fiecare // Și acceptând sentința / Ce va fi să fie / Să ne-ancorăm speranța / Măcar în poezie..." (Să facem loc și pentru poezie).

Poeta se folosește uneori de oximoron, ca în poezia cu titlul "Toridele ninsori".

Laura Cîrcu Munteanu îi acordă însușiri antropomorfe lui Dumnezeu, El bea cafea, toarnă în ibric, stă la taclale cu poezii, șterge cu radiera toată durerea din suflet, și ca semn că noi suntem făcuți "după chipul și asemănarea Lui" și inspirația își are sorgintea în El, zămbește, scrie cu același creion: "Între prima și ultima lacrimă, versuri / Lăsând să alunece poezia / Din colțul unui ochi / În colțul gurii / El... juriul suprem / Aplaudând-o pe EA, / Poezia-Femeie.../ La Facerea Lumii" (Facerea Lumii).

Și o mărturisire despre propriul laborator de creație: "Poezia mea": Mesajul este că un autor, fie că scrie despre oameni și lucruri, nu are voie să tacă despre Dumnezeu, El fiind principiul prim de la care pornesc toate: "Poezia mea se naște / Din acele albe tăceri / Care cad în serile lungi de iarnă, din cer / Poezia mea se scrie în zbor.../ În zborul pufului de pădărie / Poezia mea nici n-ar vrea să fie / Doar... scrisă așa... / C-un creion pe hârtie! / Poezia mea are atâtea vieți / Încât își... permite să moară... În unele dimineți / Doar ca să

reînvie / În câte o seară de vară / Când greierii
îmi dedică concerte / Cățărându-se-n câte un
vis / Pe-o invizibilă scară./ Poezia mea, / De
multe ori tace. / Uneori despre Soare, / Uneori
despre Lună, / Uneori despre lume, / Despre
multe... tace / Dar despre Dumnezeu / Și despre
mine, tace... / Din ce în ce mai bine! / De aceea
mă alege / De multe ori... și pe mine! // Poezia
mea, / Mă alintă... mă ceartă... mă ține. / Mă ține
legată de stele, / De toamnă, de aroma /
Strugurilor din vie, / Tocmai de aceea / M-a ales
(și) pe mine / Pentru că ea...nu se scrie / Doar
așa... c-un creion pe hârtie / Și pentru că știe /
Că de fapt.../ Nici... nu mi se cuvine!”

La această poetă, ninsoarea e
albastră, în timp ce liniștea e albă.
Corespondența culorilor, duce cu gândul la
curentul numit Simbolism.

Și un "Autoportret" liric un pic cam
neobișnuit, bazat pe antiteză și oximoron: "Sunt
deopotrivă / Și binele și răul / Sunt propriul meu
demon / Și înger păzitor // Iubesc deopotrivă /
Și Soarele și Luna / Sunt deopotrivă fiică / De
zeu și muritor // Iubesc deopotrivă / Și lacătul și
cheia / În venele-mi-cărbune / Se-aprinde
celuloza / În propria-mi condamnare / Mă vând
și mă răscumpăr / M-aprind cu

versul / Și mă sting cu proza // În prima rouă-a
ierbii / Mi-arunc răsând nevroza / -Hipnotizând
toți șerpii- / Mi-accept metamorfoza // Sunt
deopotrivă fiică / De zeu și muritor / Sunt propriul
meu demon / Și înger păzitor..."

Multă compasiune pentru înaintașii
care se retrag discret din viețile noastre, sub
ochii, uneori indiferenți ai copiilor și nepoților:
"Cu pași mărunți / Îi vezi cum se duc, / Cu riduri
pe frunți / Și ceață în ochi / Cu grijă pășind /
Peste fostele punți.../ Pe care-odinioară /
Mergeau demni și drepti // Ochelarii le strâng /
Ochii mici, în orbite...

/ Înapoi...nu mai e / Doar înainte.../ Cu pașii
mărunți / Cu picioare de lut / Cu războaie pe
frunți.../ Îi vezi cum se duc..." (Inevitabila
îndepărtare).

Și cu acest volum, Laura Cîrcu
Munteanu a făcut o demonstrație de
originalitate, sensibilitate, măiestrie în
versificație, o bogăție de imagini și mijloace de
expresie foarte subtile.

Toate la un loc, alcătuiesc un florilegiu
minunat și ne invită să descoperim sensuri și
nuanțe din universul atât de bogat în culoare al
unei poete care stăpânește excepțional de bine,
POEZIA.

BUNICA, TIMPUL, STELELE ȘI POEZIA

Bunica nu vorbea niciodată despre
timp. Doar despre stele. Nu se grăbea și
nici nu-și pierdea răbdarea vreodată,
pentru ea, toate se întâmplau la vremea
potrivită și, după câte îmi amintesc, acesta
era și cuvântul pe care-l folosea în ocaziile
în care noi astăzi rostim „timp”. Poate și din
acest motiv nu suferea din cauza lipsei
prețiosului timp, despre care noi afirmăm
mereu că nu-l avem, proiectând astfel fără
să vrem o realitate devenită pe zi ce trece
tot mai alertă și mai apăsătoare. Ea își
stabilea seara treburile pentru a doua zi, cu
modestia omului care-și cunoaște limitele,

PAULIN BOLDIȘ

trei, patru obiective majore, nu o sută, cum
suntem obișnuiți de ritmul cotidian! Acest
plan era întocmit, de cele mai multe ori, la
lumina stelelor! După fiecare sarcină
îndeplinită, stătea puțin, nu alerga imediat
la următoarea, își savura mica victorie, se
așeza, mânca ceva ușor sau citea un pic.
Goana spre următorul target era amânată
discret, lucrurile se linișteau, apoi, cu o
rugăciune în gând se ridica și începea noua
treabă.

Sigur că atunci timpul curgea altfel,
dar nu pentru că rotația pământului era mai
lentă, ci doar pentru că dorințele erau mai
puține și mai tangibile. Acum până și copiii

Litera Nordului

se grăbesc să crească, să lucreze, nimeni nu mai are vreme să se bucure de copilărie, în vârtoarea lozincardă a virtualului, atât de nepotrivit numit realitate... Cunoaștem noi oare adevărata vibrație a acestui timp? Știm noi imensa tristețe ce stă ascunsă în spatele acestei agitații ce pare să nu mai aibă sfârșit? S-au scurtat zilele, nu ne mai ajunge săptămâna, anul, vin și trec sărbătorile una după alta și când ne trezim, ne mirăm că am îmbătrânit fără veste, iar idealul e tot departe, tot de neatins și atunci o luăm iar la goană sperând că de data asta vom reuși... Bunica nu se grăbea, dar nici nu stătea degeaba! Iar fleacurile, oricât de tentante, nu intrau în sfera preocupărilor ei.

Mă gândesc uneori că avea timp tocmai pentru că nu vorbea despre el! Un fenomen

asemănător pot vedea în momentele actuale, când se vorbește atât de mult despre poezie, analizând și răstălmăcind, până când se pierde însăși ...poezia! Golim de conținut ceva ce repetăm întruna, facem să dispară exact obiectul mult pomenit. Atâtea elogii aduse unor relatări banale, sumedenie de laude pentru înșiruire de cuvinte obosind intelectul, fac posibilă rătăcirea unui călător care a pornit bine intenționat, în căutarea emoției lirice! Îmi amintesc că mergeam în pădure cu bunica, poate aveam vreo șapte anișori, ea mai aduna crengi uscate să le ducă acasă pentru foc și la un moment dat s-a oprit luând niște mure și a început să recite o poezie din care-mi amintesc doar atât: "Este-o babă carpănă/ Care stă și deapănă/ Ea se roagă rugului/ Și se-nchină cucului!". Eu mă miram întrebând-o cum se-nchina ea cucului, bunica râdea și apoi, serioasă, îmi spunea că numai Lui Dumnezeu trebuie să i te

închini și nimănui altcuiva. Asta mă făcea să cred că baba despre care era vorba îmi permitea să încalce consemnul fie pentru

că nu-l știa, fie intenționat, din motive asupra cărora bunica

nu insista! Dar murele erau bune, tot de la ea știam că toată natura e făcută de Dumnezeu și mintea mea de copil îi oferea circumstanțe atenuante băbuței care se ruga la un rug de mure, văzând și în acesta tot lucrarea Creatorului...

Translatând concluziile mele copilărești mai spre actualitatea domeniului literar, aș fi

tentat să cred că închinătorii la o formă poetică mai ciudată, probabil nu știu, nu reușesc să intuiască dincolo de superficiala lor percepție, ce este de fapt frumusețea la care suntem cu toții chemați să luăm parte, fie poeți, fie doar cititori! Se mulțumesc cu niște mure acrișoare și sălbatice fără să dorească ceva mai mult! Iar alții, curioși sau poate naivi, își însângerează degetele încercând și ei să simtă gustul metaforei necoapte... Din perspectiva unui om care a citit și chiar a încercat să scrie, continui să cred că, până la urmă, din goana entropică după iluzii, ne vom opri fiecare la vremea cuvenită, dar tot ce am pierdut în acest interval de perpetuă căutare, rămâne pierdut. Exact la fel ca serile acelea de vară când admiram cerul și

bunica îmi spunea că stelele au nume date de oameni! Și ea le știa! Nu mai pot întoarce nici măcar o secundă, să mai stau acolo pe fân, privind deasupra capului, aproape ireala arcuire a magnificei Căi Lactee! Mă uit în urmă peste ceea ce am trăit, peste ceea ce am scris, îmi dau seama că am uitat aproape toate numele stelelor, dar totuși nădăjduiesc să mi se mai acorde un răgaz pentru a mă bucura, pentru a învăța să discern ceea ce e bun și adevărat de pleava fără valoare. Și poate pentru a mai repara, prin faptă sau vorbă, ceea ce mai poate fi reparat în lumea aceasta în care, pentru prima dată, aș putea spune că bunica nu mai are timp, ci doar veșnicie...

POEZIE

Să mergem mai departe

(s-au dus vremurile
când vânam razele lunii
cu baioneta privirii

într-o frântură a clipei
s-au dus vremurile
când rătăcirea
era mai de preț
decât claritatea)
cum imaginea munților se
prăvale în inima lacului
tot așa chipul tău se va oglindi
în Sinele
regăsit după căutări de milenii
nimeni nu va ști cât ești de departe
pe frontul de vest avioanele bombardează
inimi
aceleași ce până ieri secerau indecent pe
trotoare
pe frontul de est bombardiere acoperă cu
izbânzi seara
între acestea nimicul ratează ce-a mai rămas
neosândit
cuvintele cad ca frunzele secerate de vânt
între noi delirul sapă mormânt de iluzii
dar tu treci mai departe ca o fortăreață
imposibil de cucerit
cel mai mare poet al lumii stă închis într-o
cușcă
în ospicii de dor își înalță oda lui de iubire
el, unicul poet,
zace închis în coșciugul de vorbe
în port ard valurile cum ai incendia un morman
de inimi
iar tu chemi dragostea să aprindem cu ea
lumina
să uiți de toate îmi strigi ca un ordin venit de
undeva de sus
punem punct războaielor
să mergem mai departe

NICOLAE CORLAT

Împotriva orbirii

dimineața îmbătrânesc cel mai repede îngerii
ochii tăi plutesc într-un neant imperceptibil
caut poezia printre ghețuri prin ghetouri
în privirea ta bolnavă
aștept întoarcerea
orele îmi cresc în sânge
dimineața când copiii merg la școală pentru a
deveni oameni
crusta vederii tale se lasă atinsă la semaforul
de lângă bazar
prin analogii
ajung la tine - un cerșetor flămând de iluzii
uit cuvintele
pășesc precum melcul pe urmele pașilor tăi
umblu ziua prin orașul cu fantome
la toate colțurile
văd numai rochiile tale atârinate de felinare
peste tot caut frânturi din privirea ta sfărâmată
întoarsă împotriva plutirii acestui sentiment
prelung
împotriva orbirii

Răstignirea

Și parcă aud de undeva din profunzimea
icoanelor glas de ape
Peste care pășim aievea,
Pășim aidoma Lui pe ape, fără gânduri
Numai duhul sălășluiește-n aripile acestea
nevăzute, de îngeri
Așa toată primăvara asta
În care stai prea departe.
Apele s-au retras
Pașii s-au uscat odată cu frunzele
Și parcă aud: „Noi, Dimitrie Stelaru, n-am
cunoscut niciodată Fericirea”
Îngerul mut îngerul stelelor
Cobora trupuri de pe spânzurătoare
Seara sub luna imensă umbra lui cobora cu
noi în năvoade

PATTY FERARIU

Urgie de vară

*Vara îmi stârnește dorul și mă poartă iar
în vis,
Curge-n sufletu-mi amorul ce se-ntoarce
din abis.
S-au sfâșiat baldachinii ce-mi umbreau
inima arsă,
Trupu-i schingiuit de spinii care-mi
scurmă în angoasă.
Fluturii abia mai zboară împotmoliți în
durere,
Au fost liberi doar o vară, apoi opriți să
mai spere.
Din a dragostei dulceață au țâșnit râuri
amare,
Fericirea-și pierde-n ceață fala ei
strălucitoare.
Marea îmi vuieste-n palmă, valurile își
revarsă
Peste zâmbitoarea karmă care face cale-
întoarsă.
Ochii-mi se topesc în soare, lava vieții
izbucnește,
Din iubire nu se moare, dar oare... Se mai
trăiește?*

Rugămintele către savanții lumii

*Eu am o rugămintă la toți savanții lumii,
Să inventați dacă puteți, vaccinul dorului,
Să-l injectăm în doze mii, în centrul inimii
Să scoatem sufletul din pandemia chinului.*

*Certificatul verde să-l purtăm în ramuri,
Când ne plimbăm prin parcuri și păduri,
Să ne imunizăm cu ciripit de grauri,
S-avem de-a pururi soarele-n priviri.*

*Să inventați și-o doză cât mai mare de
iubire,
În care să plutim îmbrățișați pe arca
timpului,
S-avem credință, să-nngenunchem pentru
iertare,
Că toate drumurile duc, spre-albastrul
cerului.*

*Eu am o rugămintă la toți savanții lumii
Să mă imunizați de dorul inimii!*

Între două anotimpuri

*M-am îmbrăcat în toamna vieții cu frunze
galbene și crengi uscate,
Am strâns în poală crizanteme și toate
visurile destrămate.
Pe umeri zac căpițele de fân clădite-n
amintiri pierdute,
Iar șalul greu din rădăcini de crini mi l-am
legat pe frunte.
Din dor mi-am împletit palton, să-l port în
prag de sărbătoare,
În restul zilelor, să-mi fie mai ușor, îmi
pun pufoaica zâmbetului, ce nu doare.
Cu cizme noi din cojile de nuci mă simt
precum un soare,
Topind zăpezile ce-mi stau în drum, spre
iarna vieții, deschizând cărare.*

Promenadă

Am intrat în Atlantis
ca Neptun cu gândurile
străpunse-n trident.
Deodată luminile-mi păreau
ghirlande de sărbătoare
în dansul imaginilor îmbietoare.
Printre rafturi... am văzut-o!
Își alegea-n atingeri delicate
fructele preferate...
S-a-ntors,
mi-a zâmbit trimițându-mi
o adiere caldă, feciorelnică!
Atunci,
pentru prima dată,
mi-am dorit...
să fiu măr.

În pragul trezirii

Pe cerul gândurilor
se-adună nori de ură și...
dorințe incendiare.
Tunete-n frânturi de tropot de cal
rezonează-n timpanul minții.
Crâmpie de idei incandescente,
cu ochi sticloși și luciri diamantine,
apar și dispar – în zugrumate ecouri.
În escaladarea prăpăstioșilor versanți
rafaie potrivnice îmi biciuiesc prinderile.
Din nișe-ntunecate ies torenții frământărilor
aducând din adâncuri
rădăcini de speranțe. În mici oaze.
Verific aderența prinderii
cu fiecare pas în ascensiune.
Caut noi prinderi în pitonii credinței.
Ca-ntr-o descărcare kebabică
se surpă idei contradictorii.

GHEORGHE MIZGAN

Cu o ultimă sforțare întind mâna,
mă prind de muchia ultimei idei
din traversarea hăului.
Suspendat, privesc în sus.
De după perdea,
o rază de Soare îmi mângâie fruntea-n
broboade de lumină a blândeii dimineți!

În umbra unei amintiri

Peste imaginile desprinse din ceruri
a trecut umbra gri a porumbelului alb.
Ca dintr-o privire de vultur bătrân
văd trupul tău ascuns sub pălăria candorii,
pe-o bancă invadată de fluturi arămii.
Foșnetele lor poartă acordurile
unei toamne târzii.
O lacrimă își caută geamăna
pe caldarâmul umbrit
de copacul frământărilor
din care, ignoranța mea
n-a gustat fructul.
Nisipul fin al clepsidrei
îmi obturează privirea,
ștergându-mi imaginea.
Lacrimile tale rătăcite pe caldarâm
au udat nisipul,
blocând scurgerea clipei
într-un clișeu fotografic.

LUCIA BIBARȚ

Toate femeile din mine

Mă preschimb,
zilnic, într-o altă femeie.
Îmi golesc inima de conținut
și-o reumplu după caz...
Îmi potrivesc culoarea ochilor și a pletelor
după marea în soare,
unduirile după vânt, iar parfumul
după ploile de vară.
Cu fiecare zi adaug
misterului din mine
tresăritoare umbre.
Din imaterialitatea căroră
se închipuie crisalidic,
- ca-ntr-un spectacol -
toate femeile din mine.

Oglindă întoarsă

Cât se poate de reală,
cât se poate de tangibilă,
sunt.
Sunt...

cât un om cu trup poate fi
de ireal și de neîntrupat.
Iar tu?
nelinistea mea „dintre
întrupare și neîntrupare”,
ești.

Cu ploaia

Am plâns cu ploaia.
Eu de ciuda anilor,
Ea în ciuda norilor.

Am plâns împotriva ploii.
Eu împotriva ei,
Ea strigându-mi, în șiroaie, numele.

Ne-am simetrizat amândouă apele.
Ea bulbucind rodnic,
Eu în falsul meu rod.

„- Mirii vor fi iubitori și fertili azi-
m-ai spus
Și-am pornit să râd în cascade.
M-am prins în dansul
Tunat și fulgerat al ploii,
Scurgându-mă sărat printre genele tale.

Tu lași viața

Tu lași viața să-și facă de cap!
Fără tine. Spectator,
îngădui fiecărui tren să treacă
prin gara ta.

Aparent hotărât să-l prinzi.
Îl privești contemplativ
și nu te miști.

Impasibil,
ți se aprind doar ochii.
Ai utat să trăiești.
iar viața ta se autoconsumă.

Ca o țigară,
Uitată arzând.

GRIGORE COTUL

PROMISIUNE

Din mine va crește pădurea,
Din mine va ninge un sfânt,
Din litere puse aiurea,
Voi scrie Întâiul Cuvânt.

Din mine-o să iște o lume,
Din mine-o să curgă eroi,
Din mine vei scrie un nume
Ce-ai vrea să-l purtăm amândoi.

Din mine-o să-ntind rădăcini,
Din mine petale în vânt,
Din mine coroana de spini,
Din mine... când fi-voi pământ.

RONDELUL ÎNSTRĂINATULUI

De ce mă căutați acasă,
Când știți că sunt mereu plecat,
Iar casa goală mi-am lăsat,
Când am văzut că nu vă pasă?

Atârnă via neculeasă,
Pe geamuri, praful s-a-ngroșat,
De ce mă căutați acasă,
Când știți că sunt mereu plecat?

Înstrăinarea mă apasă,
Nu mai revin la mine-n sat,
Hulit am fost și blestemat
Să cer străinilor o casă...

De ce mă căutați acasă?

LUCIAN VICTOR BOTA

singura metaforă
ești tu
femeie
îmi umbli prin minte
îmi stai pe limbă
dar nu pot să te scriu
nici să te descriu
ești cea mai frumoasă și totodată
complicată
metaforă pe care o știu
și nu o știu

*

nici urmă de glas
doar liniște târzie
atât a mai rămas
și un parfum în cameră
ce te duce în extaz
știam...
ești o himeră
fără glas

mă uit cum vă îndepărtați
nu mai arde nicio flacără
în voi
doar niște miriști
pe un deal
deal ca o coajă de nucă
căzută din ciocul unui corb
mă uit la voi

cum vă îndepărtați
și cu cât vă îndepărtați mai mult
nu dați seama că
dragostea
nu a scos ochii nimănui
niciun orb
nu s-a îndepărtat atât de mult
de lumină

*

trupul meu
a atins ultima treaptă a singurătății
nu mai locuiește nimeni în trupul meu
și pe acest nimeni îl întâlnesc
în toate anotimpurile
care se tot reîncarnează
în mine

*

încerc să mă regăsesc
oarecum printre aceste aventuri
lumești
grotești dealtfel
nu mai știu unde mi-am pus trupul
nu mai știu pe unde mi-e inima
unul amiabil
circ și pâine se găsește pretutindeni
nu draga mea
nu m-aș mai întoarce
decât în locul acela unde inima mea
bate
unde palmele știu să alunge
lacrimi și frunți asudate

PLECAREA NUMITĂ ÎNTOARCERE ÎNTOARCE-TE - IONEL RUSU

CEZARINA ADAMESCU

Călătoria vieții presupune un punct fix de plecare, o cale mai mult sau mai puțin lungă și o linie finish ce înseamnă sfârșitul călătoriei. Întoarcerea poate fi spectaculoasă ori nu. Se cunosc întoarceri (convertiri) șovăielnice sau ferme, definitive sau temporare. Important e să nu abandonezi drumul.

Sintagma la care face vorbire părintele Ionel Rusu, se referă la Întoarcerea la Dumnezeu, sau întoarcerea Acasă. Termenul „acasă” presupune Casa din ceruri, adevărata casă a creștinului. După peregrinarea terestră e necesar un timp de odihnă, o stare de siguranță, de pace interioară, o împăcare cu Dumnezeu și cu oamenii. Astfel așezat în sine, moartea nu i se va mai părea omului cel mai groaznic lucru, ci, o etapă a vieții care încheie periplul pământesc.

Orice plecare presupune însă, și o întoarcere. Plecarea de acasă, reîntoarcerea acasă, plecarea în lume. Numai plecarea la Ceruri, este fără drum de întors.

Ce înseamnă aceste versuri: „Să te întorci acasă, / Până nu-i prea târziu”? Înseamnă conștientizarea că, unde am merge și orice am face, tot la Tatăl ne vom întoarce, când va veni timpul. Dar mai înseamnă că uneori, din neatenție și neglijență, putem pierde șansa mântuirii, rămânând pe dinafară la Nunta Mielului. Se zice că, niciodată nu e prea târziu, însă nu putem abuza de răbdarea și îngăduința lui Dumnezeu. Apelul imperios al autorului: „Întoarce-te!” tocmai acest lucru vrea să sublinieze.

În cuvinte simple, cu o economie a mijloacelor de expresie, autorul dorește să ne convingă de primejdia înstrăinării și a dezastrului lăuntric, care poate pricinui maladii grave.

Poemul “Întoarce-te!” – este foarte emoționant și în același timp, transmite și crează emoții pure. Chiar dacă realizarea lui nu e perfectă. Ceea ce a dorit autorul este conștientizarea stării noastre, în raport cu demnitatea de creștin. Nimeni nu poate rămâne indiferent la chemarea aceasta, chiar dacă nu a fost plecat niciodată. Întoarcerea înseamnă și convertire, în statul tău de viață, înseamnă schimbare, înaintare în credință, edificare, părăsirea modului de trai neadecvat, căutarea și aflarea Drumului pe care ți l-a trasat Dumnezeu.

Adevăratul drum.

Tudosia Lazăr - Între tradiții, superstiții, misticism și realitate

EMILIA DABU

Data nașterii- 14 iulie 1956

Locul nașterii-satul Bucești, comuna Ivești, județul Galați;

Studii: Școala Generală –în satul natal, 1963-1971; Liceul teoretic din Tudor Vladimirescu, 1972-1976. Debut literar în ziarul local din Valea Jiului: Steagul Roșu. Cărți publicate: - „De-ar ști omul ce-ar păți...” -2011, editura „Olimpias”; Varianta în limba italiană „Se che acadra sapresi...”- 2011, editura „Olimpias”; „Când anotimpurile trec” -2013, editura „Olimpias”; „Cutia Pandorei- vol I-2015, vol II- 2016, editura „Olimpias”; „Vaza cu povești” -2017, editura „Olimpias”; „Între tradiții, superstiții, misticism și realitate” -2018 editura „Olimpias”. Volume colective ale cenaclului „Arionda” : „Armonii celeste”-2009, editura „Olimpias” ; „Viitorul trecutului prezent”- 2012, editura „Olimpias”. Participare la 17 antologii.

Colaborări: Bogdania- Focsani; Armonii culturale- Adjud; Starpress –Vâlcea; Memoria Slovelor-Vâlcea; Boema –Galați; Tecuciul literar –artistic –Tecuci.

Premii:

Mențiune specială -Concursul internațional de proză Starpress- Râmnicu Vâlcea, 2014;

Premiul I-Concursul internațional de proză Steaua Severinului, 2016;

Mențiune specială-Concursul Corona-Italia-2016.

.....
Fiecare om este în esența sa un întreg univers. Prin diferite modalități, sufletul încearcă să facă legătura între minte și inimă. Unii semeni reușesc prin muzică, alții prin pictură, alții prin scris. O carte cu un titlu atât de incitant pentru cei care mereu caută răspunsuri la marile întrebări spirituale este cea scrisă de prozatoarea Tudosia Lazăr. O carte magică, mirifică, apărută la Editura Olimpias, din Galați.

Tudosia Lazăr, ca un adevărat explorator, ne întoarce în timp, uneori, ori în realitatea prezentului încăpățânat să respecte predestinată soarta. Efectul dispare doar o dată cu cauza, rădăcina este înlăturată. Blestemele de ieri îmbracă noi denumiri astăzi, devenind astfel energii benefice ori distrugătoare, negative. Dar efectele sunt aceleași, iubirea aduce viață mereu, iar răutatea, ura, suferințe cumplite. Un jurnal al spiritului devine cartea unei prozatoare deosebite. Însemnările sale se referă cu precădere la evenimentele trăite uneori de însăși autoare, alteori de cei apropiați, unde viața se desfășoară între tradițiile bine păstrate la țară și nu numai, respectate cu multă credință, între superstiții, misticism și realitate. Scrise cu multă înțelepciune în dorința de a păstra vie în memoria evoluției societății aceste mistere, Tudosia Lazăr reușește să încante și să fascineze deopotrivă, căci ne călăuzește în realități neștiute, în vremuri nebănuite. Un observator dureros, trăitor al marilor evenimente, vise spulberate, aprige dureri, înstrăinările de după Revoluția din 1989.

.....

UN PERIPLU SPIRITUAL, PRIN CUVÂNT DE POEM CĂLĂTOR PRINTRE CUVINTE – LUCI TRUȘCĂ

AURELIA RÎNJEA

Te invit Cititorule, într-o o călătorie frumoasă, prin sufletul unei poete, LUCI TRUȘCĂ, în volumul "CĂLĂTOR PRINTRE CUVINTE", Ed. George Coșbuc, Bistrița, 2021. Cartea, în ansamblul ei, este un frumos castel de poeme, definitoriu pentru profilul literar-artistic al

autoarei. O carte a sufletului, în care poeta își așterne cu grație gândurile și trăirile, iubirile și crezul. Ce frumoasă declarație ne întâmpină „Te iubesc ca pe un dar, / ca pe-o poezie scrisă”

(Pașaport spre fericire). Ne invită într-o iarnă romantică să scriem și să citim povești. Poeta s-ar face vis, floare, gând, stea sau lună, pentru o întâlnire cu persoana iubită. Când poezia ajunge la cer, atunci vorbim de dragoste adevărată. Dorul și așteptarea sunt treze, în iarna care-i coboară în suflet. Poeta vrea ca persoana iubită să-i fie lumină, culoare și poezie (Dorință) sau înger de lumină, soare, luceafăr, far, stâlp de nădejde. Cu câtă dezinvoltură poeta ne spune: „Mă gândesc să mai fur niște timp, în (Iubirea n-are vârstă) sau „să scriem amândoi povești, / Ce nu încep cu „a fost odată”... ” (Ești tot ce-aștept).

Poeta iubește totul, ploaia, vântul, stelele căzătoare, versul, oamenii frumoși, prietenii, chiar dacă uneori „ar merge la târg” cu (Doruri de vânzare).

Întâlnim construcții stilistice remarcabile: „buchețel din dor” (Îți trimit un măștișor), „ochii ne erau bulgări de foc” (Iubire de adolescent), „hambarele din suflet” (Nostalgie). Ne spune povestea lui Dragobete, fiul Dochiei, adânc întipărită în tradiția popular românească, personaj care îi învață pe oameni ce este iubirea. Un măștișor din raze de soare îi încântă primăvara. Iubirea își găsește locuri tainice, în care sufletele pereche se reflectă unul în altul: marea, cafeaua de dimineață și cuvintele, care au esență și spun povești. E frumos cum în această lume dezvrăjită, chiar și oamenii maturi spun povești. Iubirea adolescentină din recreația mare, devine magia vieții, se coace și în cele din urmă scrie povestea.

Poezia patriotică își face făcută prezența prin poeme adresate lui Mihail Eminescu, considerat esența acestui neam, care va dăinui prin el și care mai are multe încă de spus generațiilor viitoare. Luceafăr blând, mă plimb prin poezia ta... cât de tainic te poți plimba pe lângă plopul fără soț... Apoi Burebista, Decebal, Vlad Țepeș și Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Cuza Domn, Kogălniceanu, Alecsandri, rememorându-i: „A fost un nou început, / Pentru Noua Românie” (Cuza Vodă și Unirea), culminând cu Deșteaptă-te române sau „Cinstește-ți neamul, cu demnitate și onoare, / Fii mândru că ești cetățean român” (E ziua ta, frumoasă țară).

Cu mare emoție ne vorbește despre Limba română, dulcele nostru grai, ce nu trebuie uitat oriunde mergem în lume, la fel ca și despre puiul de oltean, ce joacă hora din străbuni:

Litera Nordului

„Aici curge Jiul, se duce / Și Dunărea îmbrățișează, / Și poartă-n val graiul meu dulce... / Născut sunt din neam Brâncovean, / În locul cel mai sfânt din lume... Aici văzu Brâncuși lumina / Făcu Coloana Infinită, / Aici fu Ban, Mihai Viteazu, Aci-n Oltenia iubită.... Să cresc în plaiul oltenesc / Și-aicea să mă simt acasă” (Pui de oltean).

Tabloul vieții „îl scrie în roșu, galben și albastru”. Treptat nostalgiile o cuprind, ne vorbește de mama, de casa care o așteaptă, dorul de copilărie fiind viu în amintirea poetei, ca și prima zi de școală. Superb alfabet, sonor și imaginativ, la fel ca și zilele săptămânii. Dar vremurile schimbătoare, pandemia resetează totul, astfel că ruga se înalță spre cer:

„Fă Doamne ceva și ne scapă de rău”, (Cerem îndurare). Suntem chemați la urne sau Se vaccinează cine poate. Pandemia ne-a făcut să prețuim lucrurile pe care altădată le vedeam firești sau consideram că ni se cuvin: „Trăiam normal, trăiam frumos, / Cu zâmbete, cu veselie, / Pe chip ni se citea prinos / De dragoste și armonie” (Îndură-te Doamne de noi).

Într-o acceptare tăcută, până și natura se contopește cu sufletele oamenilor: „Ne desfrunzim, ne pleacă toamna, / Natura toată-i plumburie, / În suflete se-așterne teama, / De iarna care va să vie. / E tristă lumea, parcă-i ceață / În viața noastră tumultoasă, / Natura-l lipsită de viață, / Se-așterne iarna-n viața noastră” (Acceptare). Cu îngeri în rugă, care o ajută în vis să-și găsească propria cale sau blocată între troiene, „De-amintiri de altădată”, poeta stă la sfat cu noaptea. Tristețea devine dominantă: Ne pleacă la cer părinții, (Pleacă poezii sus, la cer). Întrebări fundamentale: Ce este omul, Unde se duc zilele, însoțite de recunoștința către Dumnezeu (Mă mai ajută doar Dumnezeu).

Își dorește să viseze, călătorește printre amintiri, face asocieri surprinzătoare: omul și bradul, omul și sămânța, în viața ca o himeră, în care nu renunță la visuri. Sufletul său călător, face pași pe nisip, primenindu-se de gânduri.

Frumos, dorul poetei pleacă în lume, ca să găsească fericirea, fără să știe că aceasta este o himeră. De asemenea „E frumos „să știi” când spui / Și-ajută rime să compui, / Să știi că vorbele-ți curg lin / Și-n suflet ai parfum de crin” (Să știi). O libertate, prin care cuvintele în poezie îi aduc alinare.

Nostalgică, într-o toamnă bogată, dar fugară, dorește să fie ploaie, să spele toate sufletele de dureri. Trăiește o iubire celestă, călătorind prin vers, unde descoperă o lume sensibilă prin poezie, unde „nimic nu-i imposibil”,... „o lume plină de mister”... „unde lumea este o poveste” (Culmea poeziei).

Volumul se încheie cu un frumos grupaj de poezii religioase, unde sunt slăviți sfinții noștri creștini: Paraschieva, Sf. Dumitru, Sf. Andrei, Mântuitorul, Măicuța Sfântă, Sf. Nicolae, Sf. Ioan Botezătorul, Crăciunul cu bucurii și daruri, în care asemenea unui copil se întreabă smerită: „De ce Doamne-i atât de greu, / Să fim mai blânzi, să fim mai buni, / Să fim cu gând curat mereu” (De ce Doamne).

O pledoarie pentru viața dusă în spiritul religiei noastre creștin ortodoxe, al familiei românești creștine, cu modele și repere fundamentale pentru educația viitoare a copiilor acestui neam.

Un periplu spiritual, pe frecvențele înalte ale spiritului uman, prin Cuvânt de Poem. Pătrunzând în templul din cuvinte al acestei cărți, descoperi frumusețea sufletului uman, a vieții trăite demn, în iubirea de Dumnezeu, în care te redescoperi prin misterul revelator ce înflorește în tine.

O poezie reflexivă, care ne face să respirăm bucuria vieții, în echilibru cu noi, cu lumea și cu cerul. Un suflet bogat, care are multe de dăruit și care prin Cuvânt a găsit calea spre sine și calea spre Dumnezeu. Autoarea are nevoie de poezie și invers, pentru a dăruir lumii aceste flori de spirit românesc, care să dănuie prin Cuvânt în inimile cititorilor. Dorim poetei LUCIA TRUȘCĂ multe apariții editoriale, pe care le așteptăm cu interes și cu bucurie!

OAMENI ȘI LOCURI

Grigore Cotul

Se toarnă borduri. Se sapă șanțuri. Se fixează stâlpi. Lucru intens. Nici înainte nu s-a făcut pauză. Nicio clipă. S-a turnat întruna. Fie ciment, fie s-au turnat între ei. S-au delimitat suprafețe. S-au făcut garduri, după posibilități. Unele din fier forjat, altele din plasă de sârmă, ieftină și de proastă calitate. Mulți dintre cei care au cumpărat o bucată de pământ au plătit enorm. Doamne ferește să moară înainte de a-și achita ratele la bănci, că rămâne povara plății pe cei apropiați.

Toată lumea are treabă cu primarul. Pe scările primăriei stau la coadă, zi de zi, oameni nemulțumiți și înverșunați. Invidia e mare pe cei care au apucat să cumpere la un preț accesibil. Întâi au fost împrăștiți cei care au votat cum trebuie, apoi cei cu bani mulți iar acum disputa se derulează între cei care fie au aflat târziu, fie abia acum au făcut rost de bani, fie n-au bani, dar se simt nedreptățiți. O adevărată nebunie. Primarul primește în birou, sute de oameni în fiecare zi. Le face fel de fel de promisiuni, dar e clar că nu le va putea onora. Sunt prea mulți și suprafața rămasă e prea mică. Acum, mai mult ca niciodată, pare că nu-i mai încape nici codul poștal.

Dosarul cu cereri depuse depășește vreo cinci kilograme. Abia le-au pus în ordine alfabetică. Au muncit la treaba asta două săptămâni toți angajații. E drept, unii cu alfabetul în față, fără să ia în considerare diacriticele. I-ar fi încurcat iremediabil. N-au fost obișnuiți să muncească nici pe jumătate din cât stipulează fișa postului. Au fost angajați să ocupe scaunele rămase goale în urma posturilor blocate sau în urma pensionărilor „sugerate” de executiv. Mulți dintre cei rămași au atins vârsta pensionării, dar n-au atins „împlinirea” profesională. Au fost păstrați pe posturile călduțe, fiindcă în cele trei mandate ale actualului edil au fost extrem de devotați să ducă la îndeplinire, alineat cu alineat, programul expus alegătorilor, pe cale exclusiv orală. Cum nu există nicăieri în formă materială, e păstrat în arhivele memoriei celor care au pus botul de fiecare dată la promisiunile formulate extrem de convingător.

Foarte mulți din cei care au depuse cereri au pământ în imediata vecinătate, dar tot nu sunt mulțumiți. Pe bună dreptate, într-un fel. De ce alții să primească și ei nu. Au bani, dar au fost printre primii care au solicitat teren și zac într-o lungă așteptare, fără să li se dea vreun răspuns. Constată doar cum alții sunt „rezolvați” și se întreabă cum e posibil.

E an electoral. Vede și primarul că nu-i cum s-o scoată la capăt cu cei nemulțumiți. Acești proprietari cu terenuri în vecinătate și care sunt dispuși să renunțe la anumite suprafețe, îi forțează mâna, solicitând niște prețuri exorbitante, simțindu-l strâns cu ușa, înainte de alegeri. E momentul lor. Chiar dacă n-o să-l voteze, o să-i facă ferfeniță bugetul pe care, în mod sigur, era hotărât să-l cheltuiască la zilele localității. Câte un premiu celor care s-au săturat de căsnicie, mai un mic, mai o bere, o tombolă cu câștigătorii stabiliți dinainte, un manelist de succes, o trupă de umor expirată, un tobogan pentru neinițiați și câte alte trufandale. E clar, pică „sustenabilitatea” unor măsuri de succes în rândul plebei derutate. N-are încotro. Dacă vrea să obțină un nou mandat, trebuie să-i convingă pe consilieri, majoritatea sfertodocți uciși de vocabular, să accepte oferta. Bani vor fi recuperați cu ușurință de la fraierii în așteptare care sunt în stare să dea oricât să aibă o tablă de teren acolo. Nicio sumă nu le poate umbri gloria ulterioară.

Abia ce m-am întors din străinătate. Toate lucrurile astea le-am aflat de la părinți. Cu toate că vin în fiecare an, niciodată nu mi le-au destăinuit. Sunt plecat de aproape douăzeci de ani, imediat

Litera Nordului

după căsătorie. Cei doi copii s-au născut acolo și merg la școală acolo. Vorbim românește doar în familie. La școală, au doar doi colegi români, dar refuză să vorbească românește. Probabil, din cauză că nu s-au mai întors în țară de foarte mulți ani. Nu știu de câți. Părinții și socrii mei, oameni de peste optzeci de ani, n-au pomenit niciodată de treaba asta. Bănuiau că avem bani, dar n-au vrut să ne supună unei asemenea poveri. Știindu-ne plecați, s-au gândit, poate, că n-o să ne folosească niciodată o bucată de teren pe care o vom cumpăra dintr-un fel de orgoliu sau din dorința stupidă de a arăta altora că ne permitem, dar pe care n-o vom folosi. Cumva, intuiția nu i-a părăsit niciodată. Sunt convinși că nu vom reveni definitiv acasă.

Acum, îi simt diferit. Vor, cu tot dinadinsul, să aibă ei bucata lor și noi bucata noastră, dacă se poate învecinate, indiferent de sacrificiul financiar comun. Mai ales că au pus leu peste leu, fiind obișnuiți să economisească. Nu concep altfel. Nu pot suporta gândul că vom pleca fără să fi rezolvat problema. Acum e momentul. La anul e prea târziu. Trec alegerile. Nimeni nu va mai vinde, chiar dacă vor fi bani. Toate vor fi fost date pe pile.

Mulți din cei pe care-i cunosc, unii rude apropiate, s-au liniștit. Au obținut ce și-au dorit și cât și-au dorit. Ei au fost aici tot timpul. Au fost vigilenți, au prins momentul, au dat lovitură. E drept, o parte dintre ei au avut încă de-atunci gândul să vândă, când va fi vremea. Vând acum, dar prețul extrem de piperat pare din viitor. Dintr-un viitor în care va conta numărul de la pantof. Vei plăti pentru cât pământ calci.

Văzându-i atât de disperați, am început să întreb și eu în dreapta și-n stânga cine vinde și cu cât. La primărie era exclus să mă duc să apelez. Ai mei nu l-au votat și edilul știa asta. Când mă vedea, mă privea ca pe un cerșetor. Aștepta să-mi casc gura, să stric o vorbă, dar mi-am ținut-o închisă.

Preotul din sat, spre fost coleg de liceu care, mai și acum era noul popă în recunoscut. L-am povestit pe a ascultat, fără să scoată vreun Aveam senzația că sunt la lui, așa cum îl știam, n-ar fi Oricum, hainele lui negre distanță. Sau, poate, timpul cât

Ce mult contează să trecut, un om căruia îi pasă de aveam paturile vecine într-o cele câteva parcele aflate în locuri de veci asupra cărora nu mi-a vândut patru. Patru locuri câte două. Părinții și socrii. spun. Am avut noroc. A doua zi am turnat bordurile. Urmează

Mă întorc în străinătate lupta alor mei s-a încheiat. Le-am rezolvat problema. Le rămâne doar așteptarea. Au locul lor bine stabilit și pot privi liniștiți, din exterior, lupta celorlalți. Au insistat să-și plătească ei crucile din marmură.

Acolo unde locuiesc eu de douăzeci de ani, nu există astfel de dispute. Totul se rezolvă cu o trecere prin foc și o urnă. Nu pentru vot, ci pentru ultima cenușă.

surprinderea mea, e un târziu, a urmat teologia localitate.

M-a scurt, toată treaba. M-sunet, până la capăt. spovedanie, deși în fața trebuit să simt asta. impuneau această nu ne-am văzut?

revezi un prieten din tine ca atunci când cameră de internat. Din proprietatea bisericii, putea decide primăria, în cimitir, vecine două Prețul? Prefer să nu vi-l am delimitat terenul și să pun gardul.

împăcat cu gândul că

POESIS. REZONANȚE. FOȘNETUL VEȘNICIEI Cădind miresme ... - preot Rusu Ionel

PROF. UNIV. DR. VIRGIL NISTRU ȚIGĂNUȘ

“La troița din cumpăna gândurilor” și în întâmpinarea „unui sobor de miriade” pe acest „pământ obosit” (de mulțimea nevredniciei noastre), părintele IONEL RUSU, Doctor în Teologie, autor al monografiei “Viața și opera părintelui Constantin Galeriu” (2014) debutează cu un volum de poeme. “Minunat ești, Doamne.../ Câtă milă ascunzi în picăturile de ploaie...”- spune tânărul, învățatul părinte. Profesorul Dumitru Stăniloae, aflat într-o polemică necesară cu Lucian Blaga, îi reamintea contemporanului său: „Există în om un elan după realitate... poate cea mai adâncă esență a omului. Dar elanul acesta singur – până nu se întâlnește cu realitatea ultimă (s.n.), până nu i se descoperă, nu e credință, ci zbucium (...). Satisfacerea acestui elan o realizează realitatea ultimă în cea mai mare măsură prin revelarea ei, care transformă zbuciumul omului în certitudinea existenței și a unei prezențe tainice a ei.”

Autorul acestor texte lirice, știind că o lumină nu se risipește dacă trezește o altă făclioară, le încredințează revelației. Știe că în jur se manifestă o alunecoasă, fariseică înstrăinare de la dreapta credință; folosindu-se de autoritatea vreunui „nume”, de un atac concentrat al libertinajului (deghezat în discurs „democratic”) și de ce nu, - de „lupii” care au preluat pieile victimelor lor,

apostazia post-post- modernă își urmărește interesele destructive. Poetul-teolog venerează un gând al Sf. Iustin Martirul: Adevărul suprem poate fi „cunoscut numai cu mintea”. Așa încât, acest pelerin caută pretutindeni prezența Providenței. Astfel devine un duhovnic al pământului străbun înveșmântat în straiul lacrimilor. Cheamă Duhul Sfânt „să-și facă sălaș” în gândurile celor ce vor să înțeleagă Lumina celui Nevăzut. Așteaptă „să vină Îngerul Domnului ca să limpezească apele”, se roagă pentru înveșnicirea nunții „pomilor în floare” lângă o „troiță împărătească”, citește cu folos duhovnicesc „hieroglifice din pietrele prea reci...”

Nu vreau să-l raportez pe cucernicul Ionel Rusu la vestiții condeieri lirici ai acestor vremuri cu o paradigmă ciudată a parabolilor autoreferențiale, la acei oportuniști care, se spune, „au schimbat cernelurile” uitând să-și aprindă lumânările de la o undă a Rugului Aprins. Vocea Părintelui nu emite apoftegme și nu schimbă „canonul” orizonturilor structurale ale liricii: tema, individualitatea timbrului, sensibilizarea cuvintelor, starea de metaforă s.a. Înduioșează prin dragostea pentru cei vârstnici și pentru copii, prin recuperarea frumuseții pierdute printre sloganuri delirante, prin cele șapte Laude ale căror tulburătoare cântări sunt în delicată rezonanță cu versurile,

Litera Nordului

și ele, în căutare de inefabil: „Mi-e dor să fiu iarăși copil.../ Mi-e dor de Cazanii, de pisanii, de morții din morminte, de obârșii, de toți și de toate...”

„În pridvorul raiului”, Ionel Rusu împlinește apostolia harului; știe, aflat la Athos, să se smerească la Icoana Maicii Domnului, priveghează acolo „ca luminița-n sfeșnic”; se bucură să citească „în grădinile” Sfintelor Scripturi versete de Acatist al celor ce au „împodobit în taină Casa lui Dumnezeu”, „la lumina candelor”...

Pentru mulți dintre noi, literatura cea adevărată prin componentele

estetice și etice, prin vibrația spirituală, rămâne o taină. Aceasta – pentru că, așa cum ne amintește Părintele Filocaliei române, Profesorul Dumitru Stăniloae, „Dumnezeu este atât de mare, că numai poezia (s.n.) poate să-L cuprindă”. Se află, cred, în arealul poeziei și cel care scrie precum părintele Rusu: „...Hristos din cer coboară prin ceaslov în mine/ Cu Lumina Lină...” Drum liniștit spre muntele aspru al desăvârșirii, Prea Cucernice Părinte Ionel Rusu!

DEBUT - PROZĂ

PLIMBAREA – fragment din proza "DRUMUL OMULUI"

COSMIN TELETIN- elev

jud. Bacău

Într-un ticăit anost aferent molcomilor pași, eram martor la scena funerară a Cișmigiului, fondată de muzicalitatea gravă a cercurilor concentrice ale ciorilor, cât și de vulgaritatea verbală de pe Aleea Șahiștilor. Nici imaginația nu-mi mai era capabilă

să reconstruiască tablourile clasice mult iubite. Părpalacele de lână se metamorfozaseră în gecii de neopren, pălăriile clopot fuseseră detronate de fesuri, cravatele sfâșiate de lanțuri greoaie de aur, vestele descusute de pulovere pe gât, rochiile alungate de obscure costumații colorate. Alb-negrul pierise de mult, și știam asta, însă conștientizarea absenței lui tocmai în paradisul său bucureștean de altă dată, mă lăsa mai acru decât și așa mi-e firea.

Evoluția este evident, în aparențele și procentajele sale, utilă dezvoltării materiale umane, însă simțirea de altă dată fu ucisă cu sânge rece, minuțiozitatea șahului, teatrului și literaturii, rămânând în scursura acelor vremuri și lăsând drum liber competitivității mizerabile a rémi-ului, lipsei plastice a cinematografeilor, precum și esteticii false a cărților audio. Într-o după-amiază ploioasă, în timp ce-l lecturam pe Camus, concretizând aceste critici obscure în gându-mi, deodată, un sunet ambiant le-a sfărâmat și alungat. Într-un palton vișiniu și cu o pălărie întoarsă în fața-i, un stimabil violonist interpreta o compoziție proprie, melancolică, înviind spiritul despre care v-am vorbit aldminteri. În timp ce îmi ascultam emoționat ieftinul spectacol stradal, am sesizat cercul format de numeroși spectatori în juru-i și pălăria plină, însă parcă lipsită de importanță pentru el. Neoprenul se prefăcea în țesătură de lână, ciorile-și văzuseră de cale, și asfaltul de sub tălpile mele se preschimbă în piatră cubică.

CUVINTE JUCATE LA POKER

***Elena Cristina Stoica
-SElena-***

Sunt oameni care joacă la Poker cuvinte. Cu trecerea timpului, ele își pierd sensul. Nu le mai regăsești nicăieri, nu mai răspunzi la ele. Capătă un alt înțeles. Te încurci în ele. Se agață de umerii tăi, picioarele se împiedică în ele, te încolăcesc, simți că te sugrumă și că nu poți respira... Încerci să le deslușești, un altfel de Sudoku... Cineva se întreabă, de ce nu e înțeles... vorbește o altă limbă, da! Limba cuvintelor ascunse, departe de adevăr. Câteodată intri și tu în joc, rămâi sau renunți. O repriză, două, cât te ține conștiința. Mințim, suntem, la rândul nostru, mințiți. Un adevăr relativ, da, minciuna adevărului suprem, cuvinte mari, lipsite de sens, lipsite de înțeles... Sunt oameni care joacă adevărul la Poker. Sunt oameni care joacă prietenia la Poker. Urmează o remiză? Pierzi sau câștigi. Sunt oameni care joacă... și atât.

UMBRE ÎN OGLINDĂ

***Elena Cristina Stoica
-SElena-***

În mine ard două lumânări, bucuria și tristețea la cumpăna dintre ani. Când una se stinge se aprinde cealaltă... Tristețe pentru cei care nu mai sunt, bucurie pentru că suntem, ne mai suntem. Sunt umbre în oglindă! Ciudat. Ai spune că nu se poate una fără cealaltă. Între două oglinzi ești tu, te privești, când într-una, când în cealaltă. Una te arată așa cum ești, cealaltă așa cum îți închipui tu că ești... Amuzant, revino-ți! O nouă zi, se aude vântul, mă salută zgomotos. Cam nervos, îmi dă rămă gândurile, pe care abia am apucat să le adun. Ciudat, tocmai le așezam printre rânduri.

Viața între ieri și azi. Alergăm încolo și înapoi, ne oprim să ne tragem sufletul, să ne liniștim. Alergăm cu pași ritmici sau lenți, motivați sau nu. Uneori ne poticnește furtuna, ne îmbrățișează ploaia sau ninsoarea, dar găsim un loc unde să ne odihnim sufletul, să bem un pahar de vin și să ne alegem o stea... Visători și încrezatori în mai bine, mai puțin în unii și mai mult în noi. Între două oglinzi ești tu. Te privești, când într-una, când în cealaltă. Și mâine e o zi!

Laura Cîrcu Munteanu - Poeta cu "aripi furate" și "vise între paranteze"

DORA ALINA ROMANESCU

Iubitorii de poezie, primesc în dar un volum de versuri de o neasemuită frumusețe de la talentată poetă, Laura Cîrcu Munteanu. Poemele încântă și cel mai împietrit suflet, risipind cu dărnicie metafore și expresii inedite, unice, care mângâie și dor, care îți pot fi „rană și spini” sau doar „iluzii” în „nemurire”. Volumul „Vise între paranteze” debutează cu poemul „Pretenții testamentale” pe care poeta îl dedică părinților săi. Fiecare vers este încărcat de sensibilitate iar cerințele ei par rupte din iubirea și grija nemărginită ce le-o poartă: „Lăsați-mă să-mi fac din nori livadă / Și să vă ning cu flori de curcubeu / Și vă promit că n-o să vă mai doară / Albirea pletelor ce-n ani atârnă greu...” Înainte de o „declarație... de toamnă” poeta face o călătorie „între cer și pământ”, unde: „E o lume ce doare... între

cer și pământ e o lume ce moare...”

Tristă „de lumea mizeră/ dintre cer și pământ, poeta ne spune povestea despre cărarea de maci, ”ascunsă de oameni, pe care „n-ai voie s-o calci”. Lacrimile acesteia nu sunt doar pentru „părinții resemnați” și pentru copiii „ce-au uitat să se joace”, ci pentru nepăsarea celor conștienți de tot ce se întâmplă „între cer și pământ”, dar stau cu mâinile întinse, fără să șadă că „între cer și pământ/ e o lume ce moare...”

Un poem atât de frumos care descrie în versuri lumea „dintre cer și pământ”, fiecare cuvânt îți trece mai întâi prin suflet și apoi prin minte. O meditație profundă, un balsam pentru sufletele sensibile în cautare de adevăr și frumos.

Laura Cîrcu Munteanu scrie o poezie încărcată de sentimente, dar și de trăiri personale. În poemul „Poezia din mine” inundă bucuria de fi mamă: „Simțeam cum te rupi/ Din Dumnezeu.../ Cum, cu mânuțele-ntinse /Alergi bucuroasă/ Prin sângele meu”!

Măreția sentimentului matern este exprimat cu certitudine: „Te știam de demult,/ De când erai doar un vers!/ Știam că doar tu, poți să dai/ Vieții mele, un sens”!

Sentimentul matern se împletește într-o armonie desăvârșită cu dragostea pentru poezie: „Iar tu ai venit să-mi fii... definitiv/ Cea mai de preț poezie”! Poeta ne face cunoștință cu poeme „în non culoare”: „Mi-e frig și cald în tine, toamnă,/ Și nu mai înțeleg ce vrei...”, apoi, ne invită să facem „pași fără drum” pentru a afla de „flăcările stinse/ din sufletu-ți atât de ferecat...”

Litera Nordului

Într-o armonie perfectă cu oamenii și natura, sensibila poetă își dezvăluie gândurile, iubirile, neliniștea, revolta, ne invită într-o călătorie inițiată, în „Liniște” să înțelegem, „Tăcerea morilor de vânt”, să avem „Vise între pranteze”, să-l privim pe „Dumnezeu cu ochii lungi”, în timp ce ea are „Insomnii”: „Începe-orașul să adoarmă/ Și toți din el și-acceptă soarta/ Doar ochii mei nu vor s-accepte/ Rămân deschiși... sfidându-și noaptea”.

Reproșul celui vinovat de insomnia sa este rece și categoric: „Iar tu... posibil... sau probabil.../ Cu ochii-nchiși și-orgoliul nud/ Ignori un vis, iremediabil/ În noaptea asta-n care... nu-s”!

Cu o sensibilitate care doare, poeta mărturisește în poemul „Aripi furate”: „M-am împăcat într-un târziu cu mine/ Iertând toate amantele.../. Doar lasă-mi fluturi să-nvie/ Și dă-le-aripile-napoi”!

„Iluzii”, „Răzvrătire”, „Orgolii”, „Resemnări”, „Coșmar”, „O ultimă dorință” și toate poemele cu titluri semnificative din care inundă o multitudine de trăiri, de stări, sentimente, evocări, regrete, visuri, nedumeriri, idealuri, năzuințe. Toate acestea îi reflectă personalitatea și sufletul poetei Laura Cîrcu Munteanu și pe care le redă cu un har aparte, cu o frumusețe care înfloare, învâluie sufletul iubitorilor de poezie. Fiecare poem surprinde plăcut cititorul, are un mesaj clar, cu sensuri adânci care se ascund în ele. M-a impresionat coerența, bogăția metaforelor și a imaginilor, culorile pastelate, dar mai ales darul poetei de a se folosi de tainele cuvintelor, de a le pune exact în locul unde rana așteaptă să fie pansată, să impresioneze până dincolo de lumea reală, dincolo de așteptările cititorului. Spun, în calitatea mea de cititor că, poezia Laurei Cîrcu Munteanu este inteligentă, elevată, caldă, sensibilă care-ți face ființa să vibreze precum susurul lin al izvorului ce străpunge muntele și iese la lumină pentru a astâmpăra setea iubitorilor de frumos, de te învălui în tainele magice a vieții. Versurile se pot recita ușor, sunt melodioase, imagini splendide. Laura scrie o poezie specială, inedită, încântătoare, cu har și o mare încărcătură de sentimente, trăiri și stări sufletești.

Poemele Laurei Cîrcu Munteanu sunt inedite, versurile pline de sensibilitate și candoare cum astăzi nu se mai scriu, îți vine să le cânti, te răscolesc, te încântă, cu mesaje tulburătoare, luminoase, încărcate de iubire și frumos.

Îi doresc poetei să aibă o cale lină pe tărâmul uneori spinos al cuvântului scris și să continue să scrie până când:

„...voi scrie un ultim poem
Când voi auzi galopând în pustiu
Cai albi cu copite de lemn
Cerându-mi s-ascult și să scriu...
Voi scrie cu-o ultimă mână
Crescută din crengi de alun
Ploi reci, din vechea furtună,
Rămase-n furtuna de-acum...
Voi scrie cu-o ultimă mână
Aceia nesmulși de vânt
Într-o noapte aproape nebună
Poem cu cai albi galopând...”

DE LA SUFLET CĂTRE SUFLET – PE CALEA LUI DUMNEZEU

Pr. Ionel Rusu, Crâmpoie de lumină (convorbiri spirituale), Editura Olimpicas, Galați, 2021

CEZARINA ADAMESCU

La ceas de taină, părintele Ionel Rusu a găsit o modalitate de a pătrunde în sufletele credincioșilor, cu pași neauziți, ca să-i cunoască mai bine și de a-și împărtăși unii altora experiențele, pentru ca astfel, cunoscându-se, să-și sporească astfel, avuțiile sufletești. Nu lesne să pătrunzi adâncul de suflet. El a instituit astfel, un dialog viu, cu multe categorii de oameni, din toate domeniile, ei fiind legați de profesiunea lor, devenită, de cele mai multe ori, vocație. O sumă de experiențe și trăiri ale unor oameni diverși ca mentalitate, pregătire și condiție socială, puse cap la cap, care să formeze un ROTUND ce se numește iubirea de Dumnezeu și de semenii. Prin răspunsurile la întrebările diferitelor categorii de oameni, se poate alcătui lesne, o micro- enciclopedie foarte interesantă, de unde cititorul se poate informa despre lucruri pe care nu le poate întâlni în altă parte, atât de clar și explicit. În plus, se adaugă și criteriul afectiv. Nici un interlocutor nu vorbește „la rece” despre meseria lui, ci se implică emoțional.

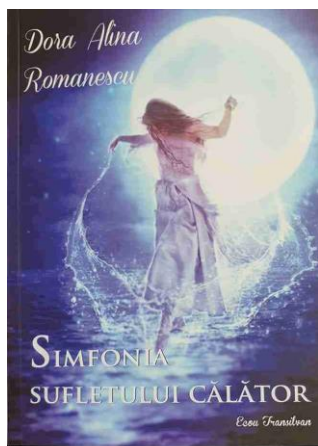
Interviurile sunt de la om la om, de la suflet către suflet și nu se fac deosebiri între persoane, profesii, condiție socială, vârste sau alte criterii. Principalul criteriu este sinceritatea. E ca un perteneriat, bazat pe încredere, unde fiecare parte are de învățat de la cealaltă parte

Cartea părintelui Ionel Rusu, pe lângă faptul că e utilă oricărui om, prin bogăția informațiilor conținute, dar este și frumoasă, interesantă, plăcută. Ea poate forma un caracter și poate edifica un suflet, ceea ce nu e deloc la îndemâna oricui.

SIMFONIA SUFLETULUI CĂLĂTOR

-DORA ALINA ROMANESCU-

FELICIA GHERGHINA - critic literar

Citind mănunchiul de nuvele al Dorei Alina Romanescu, *Simfonia sufletului călător*, am simțit suflul întregii creații a acestei minunate scriitoare; volumul este o lucrare ideologic și principial concludivă pentru întreaga sa operă. Nu este deloc un cumul de nuvele, ci este un sinoptic al principiilor fundamentale ce constituie temelia visului scriitoricesc al Dorei Alina Romanescu și a vieții însăși a scriitoarei. Titlul volumului ne duce cu gândul la o compoziție amplă, cu elemente consonante al căror ansamblu armonios concură la producerea efectului de VIAȚĂ: cu bune, cu rele, cu suferință multă și bucurie întrezărită abia, cu înfrângeri și biruințe cotidiene, iar dirijor este SUFLETUL călător pe drumul destinului.

Multe dintre nuvelele volumului sunt autobiografice, scriitoarea permițând cititorului să pătrundă cele mai adânci cotloane ale amintirilor domniei sale, să trăiască alături, re trăind în poveste durerile unei copilării chinuite și învingătoare, amintirile frumoase din tinerețe care sunt temelia sufletului, să cunoască momente trăite ce pun în prim plan principii de viață, unele ignorate chiar de contemporani sau, poate, considerate aparținând unei lumi de mult apuse; căci, așa cum spune scriitoarea în nuvela *De râsul lumii*, „nimănu-i mai pasă de gura lumii... nimeni nu mai pune accent pe omenie, pe sentimentul de rușine, valorile morale sunt uitate...”. Celelalte nuvele sunt ficțiune cu rădăcini în lumea reală, sunt frânturi de destin în care oameni obișnuiți simt spaimă, durere, rușine, umilință care învăluie ființa, au nevoi, pierd ființe dragi. Sunt strigăte de regăsire a unei lumi a sufletului, veșnică, pe care modernitatea a anihilat-o. Dar toate au trăsături comune, aspecte care se regăsesc în întreaga creație a scriitoarei: dorința crâncenă, înnebunitoare de a trăi, dorința de a învinge durerea și nevoia, iubirea de viață, de valori, de adevăr, dragostea de neam și mândria apartenenței la acesta, credința nestrămutată în binele ce vine cu ziua de mâine, credința și dragostea în și pentru Dumnezeu.

Întâlnim în acest volum o multitudine de caractere, cu un registru larg de încadrare, cele mai multe supuse unor încercări ale vieții unde suferința călește spirite și formează caractere, ajută ființa să-și găsească la final calea și să iasă biruitoare. Regăsim și aici laitmotivul discuției cu îngerul păzitor, marca tuturor operelor care creează continuitatea și specificitatea organizării discursului. Și, ca încununare a tehnicii de construcție, toate secvențele de viață ard sub rugăciunea sufletului pe care personajele și scriitoarea o închină cu decență prin puterea gândului, cu onoare și un desăvârșit simț al măsurii și al smereniei către Dumnezeu cel atotputernic.

Volumul este o porțiță lăsată de scriitoare către minunatu-i suflet creator care, refuzând calea alături de *copilul cu globul de aur*, a ales să rămână printre noi pentru a ne îmbogăți spiritul cu povestea unor oameni care prin suferință înving, iar principialitatea, dragostea de viață, de familie și de Dumnezeu le e destin.

O CARTE CU GÂNDUL ACASĂ

Tudosia Lazăr, Cutia Pandorei, Editura Olimpicas, Galați, 2015

CEZARINA ADAMESCU

Literatura românilor plecați peste hotare a fost și a rămas mereu una actuală, stringentă, de mare impact asupra celor de acasă. Tocmai acest subiect îl tratează autoarea de față, o experiență dură, menită să-i facă pe toți amatorii să deschidă bine ochii. Pe fondul noianului de amintiri care dau năvală intempestiv, Tudosia Lazăr ne invită dintru început într-un loc pitoresc, aproape mirific – un „cuib de frumusețe naturală” – Valea Jiului, loc devenit în epoca post revoluționară „Valea Plângerii”.

Autoarea ia martori cititorii și conversează cu ei, într-o plăcută prevenire: „Voi să nu vă mirați, dragi cititori!” – oferind și explicația: societatea românească a involuat în ultimul sfert de veac, din pricina celor care n-au știut să gestioneze un privilegiu pe care, în anul de cotitură 1989, țara l-a plătit cu sânge – libertatea. N-au știut cum să procedeze cu ea, dacă la început, norodul s-a entuziasmat că e liber, această libertate s-a transformat în libertinaj, interpretându-l fiecare după propriile interese. Și dacă țara își alungă fiii dintre granițele ei, asta e foarte trist. Viața minerilor din Valea Jiului, în mod paradoxal, în loc să prospere, s-a schimbat în rău. Ca o pacoste a căzut în viața minerilor restructurarea minelor de pe urma cărora aceștia își câștigau existența de când se știau. Și activitatea, în loc să se diversifice și modernizeze, s-a restrâns și multe locuri de muncă au dispărut. Acesta este cadrul social-economic de acasă. Viața unui proaspăt șomer din Valea Jiului, în aceste condiții – este pecetluită. El nu-și va mai găsi niciodată un loc de muncă în profesiunea pentru care s-a pregătit și căreia i s-a dedicat ani de-a rândul.

Greul abia începuse. Ceea ce va urma, însă, va fi de nesuportat. Și nu se întrezărea niciun liman. În atare situație, unui om normal îi trebuie multă răbdare, tărie de spirit, putere, credință pentru a nu-și pierde reperele și valorile morale care l-au călăuzit până atunci. Istoria unei familii descrise în această carte este emblematică în acest sens: copii care studiază ori sunt în imposibilitatea de a-și găsi un loc de muncă, neputința familiei de a face față facturilor, pierderea locuințelor, situația nepoților care se ridicau și trebuiau educați, toate neajunsurile și dorințele neîmplinite aveau să-și pună amprenta pe oamenii cinstiți, obișnuiți să trăiască din munca lor. Ne aflăm în orașul Vulcan, în casa familiei Dorinei și a lui Ștef, un cuplu cu doi copii mari și cu nepoți. Nevoia și speranța într-un trai mai bun o determină pe Dorina să-și caute norocul în altă țară, să câștige un ban pentru familia ei. Limbajul vioi, alert, dialogurile scurte și la obiect fac din roman o lectură antrenantă, cu o acțiune strânsă, bine structurată, concisă. La toate acestea se adaugă o salbă de pilde și proverbe, adevărate perle ale înțelepciunii populare care nuanțează acțiunea, dându-i înțeles și substanță. Scrisă în stilul cel mai clasic, cu introducere, cuprins și un final deschis, cu personaje, acțiune și intrigă, cartea poate fi încadrată în categoria romanelor de familie realiste. Plecarea Dorinei în Italia la muncă pune pe jar familia și toți participă la pregătirile febrile. Aici, vocea auctorială își spune din nou cuvântul, anticipând evenimentele. În acest fel, autoarea previne cititorul asupra a ceea ce avea să se întâmple, sporind curiozitatea și suspansul. Și într-un fel, situația e perfect previzibilă. Mii de familii (poate milioane!) au trecut prin aceste încercări și nu toate au reușit să se adapteze. Unele nu au rezistat și s-au întors acasă. Studiile de impact relevă acest adevăr. Când cineva pleacă „în lume” cu speranțele intacte, cei rămași se bucură și așteaptă cu febrilitate rezultatul. La fel și cel care îndrăznește să facă acest important pas. Însă orizontul de așteptare poate fi cu totul altul decât au sperat aceștia.

Acest lucru ni-l sugerează autoarea, că nu întotdeauna „socoteala de acasă se potrivește cu cea de la târg”. Faptul că autoarea se implică direct în povestire e dovada peremptorie că ea cunoaște bine aceste realități și aceste provocări postrevoluționare. După

acest excurs în tabloul migrației contemporane, autoarea spune: „Revenind la eroii povestirii noastre...” – semn cert de participare și însușire a atributelor de povestitor. Un amănunt esențial: autoarea nu e preocupată de portretizarea eroilor săi, nici a celor maturi, nici a celor tineri. Nici vârstă, nici aspect fizic. Ea urmărește exclusiv caracterul și mentalitatea lor, ceea ce e cu mult mai semnificativ. Nu o dată, descriind imaginile contemplate de pe vasul de croazieră sau de pe malul mării, autoarea realizează adevărate poeme în proză, purtându-ne în lumea mirifică a legendelor și miturilor solare și selenare. Aici își dă scriitoarea adevărata probă a talentului său, indiscutabil. Și pentru ca aventura vacanței să fie completă, la întoarcere, au parte de un uragan de toată frumusețea. Ceea ce Dorina nu știa era că, în străinătate, un lucrător, în afară de obligații, are și drepturi de care se poate bucura. Cu fiecare zi trecută, ea capătă mai multă experiență de viață și, pregătindu-și un nou loc de muncă, e hotărâtă să nu se mai lase călcată în picioare. „Oare merită toate acestea să fie suportate pentru două sute de euro? Nu cred!”

Acesta este tâcul, morala cărții. Și cu adevărat, menajerei îi ajunsese cuțitul la os. E un bun prilej de meditație pentru oricine e dispus să riște o astfel de aventură. Când a închis pentru ultima oară ușa metalică a blocului familiei, o liniște nefirească s-a așternut peste acest nefericit capitol din viața ei. Dorina era, în sfârșit, liberă. Romanul e cu final deschis, urmând să aflăm ce s-a întâmplat cu Dorina într-un viitor volum.

Dar fiindcă am îndrăgit-o pe parcursul lecturii, îi dorim să nimerească la o familie cumsecade. Să se fi închis oare pentru această femeie „Cutia Pandorei” care, conform sugestiei din titlu, mitologic, îi adusese până acum numai necazuri?

Gheorghe Antohi În lumea legendelor-Legende despre plante

Emilia Dabu

Apărută la editura Olimpias, minunata carte „Legende despre plante” poartă semnătura poetului de mare sensibilitate Gheorghe Antohi. Desenele aparțin talentatei artiste Angela Cioltan Zainea, din nefericire trecută în lumea îngerilor. Cu același har și talent dintotdeauna magica lume a plantelor prinde viață prin poezia inspirată la care au fost plantele invitate. Căci autorul, în puritatea versurilor, răsfată depotrivă sufletele copiilor și ale celor mari cu suflute frumoase de copil. „Ghici, ghici pentru cei mici”, „De ziua ta”, „Pui Moțat și Gât Golaș”, „Cocorul și bătlănița”, „Alfabetul lui Gigel”, „Aventurile lui Șoricică”, „Jocurile copilăriei”, iată că astăzi citim cu ochii luminii, visului, aceste legende ale florilor și copacilor, lecții de taine strămoșești. Gheorghe Antohi scrie cu inima miraculoase poeme dedicate celei mai pure creații divine, desăvârșita și miraculoasa floare, căci fragillă, delicată, înmiresmată, conține și o neștiută forță de apărare, căci dincolo de floare mereu un mare mister va exista. Poeziile apărute în volume colective ale membrilor cenaclului Arionda, „Buchet pentru cei mici”, „Zâmbete pentru copii”, „Călătorie de vis” întăresc forța poetică a distinsului autor. Luminile aduse în dar de anotimpurile gândului curat, legendele florii de nu mă uita, a ghiocelului, a bujorului, a macului, crinului, mărgăritarului, susaiului, a trandafirului pe de o parte, legendele bradului, viței de vie, a inului fasolei, zăpezii, pe de altă parte, vor intra în tezaurul poeziei pentru cititorii dăruți cu suflet și spirit al generației îndrăgostite de frumusețea creației divine. Este poezia cel mai greu de scris, cea dedicată copiilor, inimi nobile, pure. Cât citești cartea deseori devii asemeni elevilor învățătorului poet Gheorghe Antohi. Mergând în lumea neștiută a plantelor, cum altădată ascultam poveștile bunicilor la gura sobei, noi, cei micuți și fermecați citim azi despre superbul bujor „și roșie și frumoasă, mare/ Ea mândră să zâmbească-n soare/ cu un parfum îmbietor/ iubit de orice muritor”. Iile strămoșești răsar din nemuritorul în, cel viteaz și albastru, bunătatea bradului, adăpostind pasărea rănită, salvându-i astfel viața,

Legenda ghiocelului mângâie mereu sufletele: „Un îngerăș coborî lin/ Printre luceferi, printre stele/ Pe cerul albastru, cristalin/ Părea năframă cu mărgele. El a cules la întâmplare/ O floare parcă argintie,/ O floare fără asemănare./ Privirea-i scaldă-n bucurie” Apoi legenda viorelei, zâna florilor, prințesa Viorica: „Livezi cu pomi falnici de fructe roditori”, daruri magice ale naturii, cerului, pământului, cu ochii de peruzea, se nasc din talentul înăscut al poetului. Credința în Magicul Creator, în Maica Domnului, Iisus Hristos, știința, cultura, alcătuiesc poeme cu adevărat spirituale: „Ce vină are pruncul/ De ce vor să-l omoare/ De ce să-i curme viața/ Cu ce-a greșit el oare?/ Nu știu că prunci-s sfinți, gingași ca nișre flori/ Că au pe lumea asta părinți, frați și surori?” O carte a credinței în Dumnezeu, Creatorul acestei uriașe, grandioase forme divine, NATURA, VIAȚA. până și Sfânta Cruce a răstignirii după trei sute de ani a fost găsită „sus, în pâlci de busuioc”, iar firul de busuioc ne poartă la toți noroc. Poetul știe să ne tulbure frumos zborul în călătoria de vis din viața fiecărei plante cu dragoste și înțelepciune: „Nisipu-i fierbinte și drumul e greu sub soarele aprig și orbitor/ Arbuști țepoși l-agață mereu/ Fantasma-n mișcare apar în decor” ne avertizează poetul Gheorghe Antohi. În drumul spre cetatea sfântă a inimii cititorilor, autorul reușește să învingă destinul spre a ne însenina și a ne bucura sufletele încă și încă, iată, cu fermecătoarele sale poeme.

„Întemeierea de sine-n cuvânt” .

Gheorghe Antohi- „Cocorul și bătlănița

CEZARINA ADAMESCU

Gheorghe Antohi, prin dubla sa profesiune, de la care nu se dezmințe, una socială și cealaltă morală, aceea de învățător și de părinte de copii, iar de o bună bucată de vreme de autor de versuri, e conștient că tot ce e mai bun pe lume se află întrupat în mica făptură dăruită de Dumnezeu celor care se iubesc și alcătuiesc din ființele lor un tot de neseplat de voință de om, pentru că uniunea a făcut-o Dumnezeu în fața altarului. Recentul volum de fabule pentru copii, intitulat mai puțin obișnuit, Cocorul și bătlănița, în tonul specific al fabulei, prilejuiește înfruntarea în dibăcie și istețime a eroilor, nu neapărat antagonici, dar care au deprinderi de viață diferite: iepurele și ariciul, măgarul și calul, cocorul și bătlănița, iepurele și broasca țestoasă, vulturul și pisica, vulpea și ariciul, șarpele și ariciul, furnica și porumbița, pușorul și vulpea, câinele și lupul, într-un noian de întâmplări inedite, cu un tâlc adânc și presărate cu pilde și învățături care pot constitui un cod moral pentru fiecare om, esențializate în morala de la sfârșitul fiecărei fabule. Dar și întâmplări hazlii, „câinele și umbra sa”, despre „ciobănașul mincinos”- motiv preluat din folcloristica românească, constituie un prilej de sfaturi didactice. Lăcomia, trufia, minciuna, lenea și alte vicii sunt înfierate de autor, care scoate în același timp în evidență virtuțile și normele morale, de bun simț, ale învățăturii creștine: să nu minți, să nu înșeli, iar aceste povățuiri, așa cum am mai spus, constituie morala fabulei. Căutător- cum altfel- al perfecțiunii, în propriul spațiu de creativitate, acest artizan s-a întemeiat pe sine în chip fericit, iar noi suntem martorii privilegiați ai acestei întemeieri prin Cuvânt, faptă și gând, deopotrivă.

POEZIE

VASILE MUSTE

OMUL DINAFARA LUMII

două umbre poartă omul pe lume
una e trupului-lupului ce se îndepărtează
spre seară
și o alta delicată sfântă și interioară a
iubirii ce merge
cu omul până la capat sfidând întunericul
însingurarea
și zărilor lutului-necunoscutului
un plâns de copil coboară cu cerul atunci
în pământ și nimeni
nu este aproape să o ajute cu mâinile să se
prindă de cruce
iubirea care trăiește încă și încă iar îngerul
îi lasă aripile
când iese din starea de veghe plecă apoi
singur abătut și plâns
dar umbra rămâne mereu acolo să înfrunte
până la sfârșitul
veacurilor delicată și sfântă
umbra iubirii

ARSURA PLOII

plec astăzi
nu mai iubesc îmi las aripile pe câmpul cu
maci înfloriți
plec astăzi
și voi pleca de-acum în fiecare zi lăsată de
îngerii pe pământ
plec astăzi
și chiar din prima zi plouă de-atunci pe
câmpul cu macii
plec astăzi
plouă
plouă și-n lumea în care mă duc

OCHII LUANEI

dar firul acesta de iarbă pe care mi se culcă
umbra
și mi-am culcat iubita
doar aici pe unde mama a visat și m-a adus
pe lume apoi
unde fi-voi mare preot în catedrala firului
de iarbă
asemeni bunilor și străbunilor mei musteni
de pe Valea Someșului până în
Țara Lăpușului cea plină ochi de iubire
sau unde iubirea a făcut asemeni ochilor
Luanei
întâia oară
de la facerea lumii cei mai frumoși ochi de
pe pământ

IOANA LĂPUȘNEANU

NECUVÂNT!

Iubire... te-ai ascuns în necuvânt,
E noaptea de An Nou, pahare sunt două,
Teorie cupidoniană, amestec de tăceri,
Temperând a inimii bătăi, ce vin de nicăieri.

E cumpăna iubirii, pe taleri măsurata,
Viori din Secret Garden -Appassionata- cântă,
Un orologiu obosit oprește parcă timp,
Clepsidra vieții uită să mai cearnă nisip.

E o iluzie nocturnă, în vreme de An Nou,
Cu mine reală, cu tine o umbră,
Pahare sunt două și numai o mână,
O lacrimă prelinsă și-o amintire sumbră.

FATA RĂZBOINICĂ

Cosiță-mpletită
azvârlită peste munți
aleargă, fată războinică
cu ochi de Dumnezeu
ce poartă cerul în palme deschise,
cu bob de rouă
pe fruntea-ți răsărită
sub raze de soare
ce-ți încălzesc
sfiosul trup cu miros de iarbă.
Aleargă
cu talpa străpunsă
de piroanele drumului
rănit de copitele cailor negri
ce poartă-n coamă
dealurile copilăriei
cele cu sunet de fluier
și cununi de grâu
aburind a pâine coaptă,
câmpuri cu iz de ceară
și ecoul din strigătul mamei.
Mâini ce poartă patrusprezece cruci
din bucăți de lemn
tămâiat cu lacrimi de iubire
scurse din ultima fâlfâire a unei păsări
ce-și zdrobea zilele printre uli
asigurând puilor liniștea zborului.
Aleargă, fată războinică
prin amurguri
ce-ngenunchează
la chemarea iubirii,
unde trupurile se topesc sub ceara genezei
și sămînța va prinde rod
în pânțele nenuntit,
iar tu, vei naște-n dureri, VEȘNICIA.
Aleargă, fată războinică
prin cuvinte ce sunt mai tari decât moartea,
poartă cunună de stele
și lumina luminilor
pe fața-ți neîntinată.
binecuvântează și iartă
neputințele osândiților.
Aleargă, fată războinică
până la cea de-a patrusprezecea cruce
purta de umerii sângerânzi ai Hristosului
cel răstignit pentru ELIBERAREA mea și a ta,
reazămă-te de lemnul ceresc
potolește-ți temerile,
așteaptă ninsoarea îngerilor
și brazii ce n-au învățat... încă... să plângă.

RAMONA ILADE

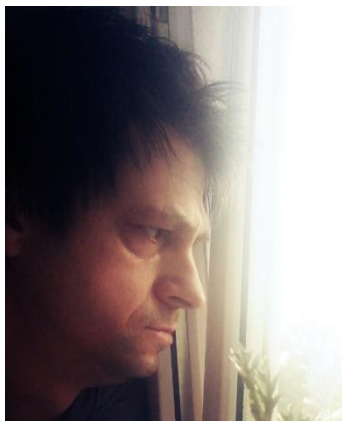

NOAPTEA ÎNMUGUREA PE ȘOLDURI

*Am găsit pe șolduri noaptea când sorbeai lumini din stele,
Din ruini făceai castele și sfidai eternitatea.
Dar iubindu-mă în taină și prin muguri de cuvinte,
Mă-mbrăcai în jurăminte ca să mă dezbraci de haină.
Eu îți cunoșteam minciuna și credeam că mi-e destul
Să te știu un nesătul când zideai în pântec, luna.
Tu știai că dintr-o coastă mă pot naște fără să plâng,
Dar sub sânul meu cel stâng se zbătea povestea noastră.
Și-o lăsam să prindă viață dintr-un fluture de ceară,
Cu aripa ca o gheară, el murea spre dimineață
Într-atâtea zeci de moduri, dar atât de enigmatic
Încât cerul tău dramatic, noaptea înmugurea pe șolduri.
Am locuit cândva într-o-ncăpere*

*Unde timpul alerga pe-ndelete,
Iar tocul ușii se ungea doar cu miere
Când scârțâia, trântindu-se-n perete.
Acolo se rupea tavanul pe-alocuri
Și creșteau în loc ferestre ovale.
Iar tot ce purtam erau... niște tocuri,
Călcam pieziș prin povești imorale.
În locul acela ne citeam printre rânduri,
Împărțind o cafea, țigări și apusul.
Țășnea câte-o mare din podeaua din scânduri,
În care scăldam și râsul și plânsul.
Un perete, spre nord, năștea câte-un munte
Pe care urcam să culeg curcubeie
După ploaia care urma să anunțe
Că-ncăperea aceea va zace sub cheie.
Acolo-n odaie, eu fost-am... femeie.*

ADRIAN LĂZĂRESCU

Starea zilei de azi

Și-a fost ca și cum
totul ar fi pornit de la mine
și de la tine,
crescând în urma timpului
din umbra noastră în
continuă mișcare,
crescându-ne, făcându-
ne mari...
până dincolo de limita
lucrurilor
în care niciun cuvânt nu
mai stă la locul lui,
zilele-s repezi grăbite
parcă să ajungă aici...
și se face și noapte, fără
să mai apuc
să-ți spun mare lucru

Eu, iarnă, tu - primăvara mea...

Te-ai fi gândit? Mi-era dor
să mai rămân
să-ți simt măcar acum,
puțin, sufletul cald,

călcând peste toate câte
au fost fără de noi,
însă nu credeam că mă
vei mai lăsa
să-ti trec pragul atât de
târziu.

Mă oprisem lângă o
fereastră,
luminată încă în amurgul
prefigurat
spre orizont, în nuanțe de
viu.

- Privește, iubito, cum ne
ninge..

Încă ninge peste sufletele
acestea calde..

și te întreb: - O să fim
oare fericiți

atunci când toate aceste
căderi

de zi cu zi se vor topi?

Încă mai e loc aici, la tine,
pentru tandrețe...

ți-as apuca cu forma
palmei mijlocul subțire
deși știi că nu mai este
cu puțință

să simțim iubirea de-
altădată și totuși iată
cum natura ne mai dă o
șansă,

chiar dacă prea vagă
pentru-un orizont concret..

Răbdători fi-vom, iubind
intens tot ce-am pierdut,
încât să-i scoatem firii
sămânța vieții..

chiar și dintr-un bob de
lut..

Amintiri dintr-o vară decentă

La urma urmei, ce să
spun?

Fusesse o vară tăcută,
decentă.

Genele i se zbăteau
prin aerul fierbinte, umed,
cu melci și scoici,

cu sare, cu mirosuri de
alge marine,
înțepându-mi palmele,
iar eu îi trimiteam vederi
dintr-alte colțuri de lume
străină, însorită..

Ea îmi răspundea într-o
doară,

mușcând voluptuos

dintr-un măr al discordiei..

Între umeri îi fâlfâiau
atâtea posibilități..

și ar fi trebuit să mă

astept,

prostul de mine,

să nu se-ntâmples nimic,

dar absolut nimic, fir-ar să
fie...

în cea mai lungă, de pe
urmă,

răbdare care mi-o mai

păstrasem

pentru orice

eventualitate...

Asta e... fusese o vară
decentă

și nimic nu îmi tulbură
somnul

întru o altă nemurire,
parcă..

Bis

Măine am să fiu identic
cu cel de ieri,

însă puțin diferit de cel

care-aș putea fi altădată.

Cred c-ar trebui

redescoperită

vremelnicia - drept

singurul proiect moral

congruent puținței

noastre de-a ndura...

Totuși e de-ajuns o

noapte de liniște,

pentru ca - în zori să ne

reluăm ființa de la capăt.

ION ISTRATE

PLÂNGEREA LUI IOAN

din heidelberg
în falduri
goliard
lunecător prin toamnele ce
ard...
spre roșul burg
al cărților închise
incendiat
sub zodiile-aprinse...
cel necătând spre spanii
ori spre graal
în țara cortesiei
nachtigal
ci doar pe-aci urmând
către uitate
umbre de vânt
din palide erate
la biblie și la cărți-de-
apocalipsă...
spre burgu-altern
împătimit de schismă
unde e toamnă
iar
și-unde se moare
înveninat de teamă
și paloare!
spre CLAUSUM-ul orb
de cărți închise
incendiat
sub pagine nescrise
ucise în bucure și în lemme
Ioane
tu
cel alungat din steme!
și din cetăți
străin și goliard

*lunecător
prin toamnele ce ard!*

ȘI ZORI VOR FI

*și zori vor fi
cu splendida lor rază
chiar de femurul lung
e despicat
și-aripi vor fi
la corbii grei
de pază
pentru zburat
când zborul ți-a scăpat!
chiar ochi uimiți
nemaivăzute frunze
ce-n arborele vieții
te ascund
încă vor fi
când vântul de neunde
se va opri
în cei ce ard
adulmecând...
și tot pereche
blândețe falange
în care mă ascunzi
pretorian
te-or căuta
rozar
acelei spaime
rânjind spre-un nevăzut
leviathan!
de toate chiar!
cât strâmba învoială
va face spaima
să se ascundă-n zori!
și-n nuferi albi
miasme
când exală
un dans de roze
rozelor ce mor!
chiar ceasul strâmb
cu zâmbetul
subțire
din crematoriul
de speranțe
spân!
coșmar de-acum
bolnavul de iubire
alunecând*

*prin vis
tot mai incert
alunecând...*

DACĂ AM PUTEA

*dacă am putea
printre nori poate s-ar
redeschide
blândețe abisuri
știute
înfiorate!
ori nici nu ne-am da seama
dar am vedea sigur am
vedea
cum apele
sue
prin călcâiele noastre sparte
ca dintr-o uriașă orgă
sunând
în vântul cărămiziu!
dacă am putea
dacă am putea
apropiind podeaua visului
de noi
să închipuim
încă o dată
iar
acel nemaivăzut vas al
mâinii
plin de scoici sonore
mlădii
aproape translucide
năzuind
sigure unduitoare
ca niște uriașe meduze
atotștiutoare
spre
căușul umbros al aceleiași
palme
dacă am putea
în timp ce cupolele verzui
rotitoare
pulsează
tainic și fără odihnă
în ritmul atât de amplu
și atât de tăcut
al clipei
al durerii al inimii...*

PILLY

IARNA MEA

În blănuri ești frumoasă,
zgribulită
Și-n sensul tău murind am să
trăiesc
Ninsoarea mea, tu Magică AmRită

De fapt e iarna-n care te iubesc
De fapt e suferința din răvașe
Și din vitrină tu mă-ntrebi: ce faci?
Stai pe copertă-n marile orașe
Dar de ce oare nu îmi scrii și taci

Te las cu precădere nemuririi
Te las în lumea ta de contrabandă
Să-mi vinzi din drogul versuit
iubirii
Glonțul poemc tras ca la comandă

Să-mi lași durerea spusă prin
vitrină
În librării ca-ntr-un bătrân bordel
Respiri cu visul, am fi fost lumină
Dar eu te-am scris, cumpără cartea
el

Aș mai avea o singură-întrebare

Noi ne-am iubit sau ne-am
poemizat?
Nu, nu-mi răspunde, versul meu te
doare
Și umbra noastră a rămas în pat

Să mergi pe bulevard la librărie
Să te-întâlnești cu mine-n cartea ta
Rămâi o operă, n-a fost să Să fii în
vara noastră iarna mea

VENTRICULAR

S-au năruit cohortele de rugi
Că dacă nu ai fi aș sucomba
Ridică-ți rochia să poți să fugi
Prin amintirea că vei fi a mea

Te văd prin casă într-un straniu vis
Cum bei cafeaua și mă-ntrebi: ce
faci?
Nu-ți pot răspunde, mic dejun ucis
De plânsul tău când mă citești și
taci

Putem vorbi pe undele F.M.
Putem comunica ventricular
În aritmia iernilor să-ți chem
Un salvamont poemelor măcar

Și-o nevăzută carte să îți scriu
Când mă îmbrățișezi cu trupul fin
Să facem dragoste într-un sicriu
Revoltă morții, dragostei destin

Cuprinde-mă în somnul fără zale
Nu vezi? urlă jivine, clipe zbiară
Găsim până la urmă noi o cale
Să nu trezim păpușile de ceară

Și-n focul lumii sângerând de jale
Un inger să ne cânte la chitară...

IUBIREA DIN TRAMVAI

Peste o ninsă ardere de zare
O primăvară ne-a plătiturgia
Și-ar vrea să-ți scrie chipul fiecare
Dar cine să-ți cuprindă poezia

Eu spun că tu îmi ești indiferentă
Tu știi că ne e calea fără grai
Dar cel mai crunt e că îmi ești
absentă
Deși te simt cu mine în tramvai

Și parcă între stații anateme
Vin controlori din veacul următor
Să mă întrebe dacă vreau poeme
Scrise de tine, să nu-mi fie dor

Le-am spus că ești în poza ruginită
În praful din tramvaiul obosit
C-am scris destul și că îmi ești
iubită
Într-un exil poetic infinit

Ce să-nțeleagă bieții controlori
Din ochii tăi, poemelor nescrise
Că te-am citit vatmanului din
flori?
Și-n tot tramvaiul mirosea a vise?

Că tu stăteai spre umbra de la sud?
Că invers mă priveai din altă
carte?
Erai frumoasă, aveai părul ud
Și ți l-ai dat cu mâna într-o parte

Tramvaiul ăsta delirant îmi cade
Spre un fantastic fără de soroc
În "La țigănci" de Mircea Eliade
Cu Hildegard aveam mai mult
noroc

Să scrii, tramvaiul ăsta n-are mimă
Și nu trădează nici un rând-ecou
Să plângem deslușit numai în rimă
Și ne-om retrace singuri la depou

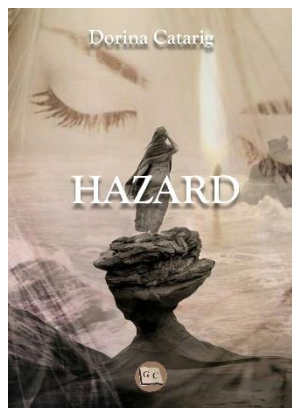
Dar în răstimpul calculat, iubire
Când printre noi vei mai păși atent
Să nu mă frângi pe glezna ta
subțire
Și să îmi lași pantofii testament...

Și dacă totuși când mă strigi, mă ai
Să-mi fii, iubire, umbra din
tramvai...

IUBIREA, UN JOC AL HAZARDULUI – DORINA CATARIG - HAZARD

MIRCEA DAROȘI

Intrată de curând pe „tărâmul literar” cu cele patru romane ale sale, scrise într-un timp foarte scurt, Dorina Catarig se apropie în anumite

privește de proza lui Valeriu Varvari, acel etalon al culturii în sădădene, de sorginte rebrășorean, ca și tânăra noastră scriitoare. Tema ei predilectă este iubirea, sentimentul uman cel mai des întâlnit în literatura română și universală din toate timpurile.

Romanul care îmi stă acum la îndemână se numește „Hazard” și a apărut la Editura „George Coșbuc”, Bistrița, 2021. Curiozitatea m-a îndemnat să mă opresc o clipă asupra semnificației titlului și să constat că din punct de vedere lexical, cuvântul „hazard” are mai multe sensuri: a risca, a se aventura, a juca, când este folosit ca verb și pericol, joc de noroc, întâmplare, soartă, destin, când are valoare de substantiv. Mai mult decât atât, am descoperit că este și nume masculin, Hazard, de proveniență străină. Titlul este într-o strânsă relație cu subiectul tratat, fiindcă tot ceea ce se petrece în acest roman este pus pe seama hazardului. Narațiunea are toate caracteristicile genului epic: expozițiunea, intriga, desfășurarea acțiunii, punctul culminant și deznodământul. Romanul este construit pe soclul ficțiunii, dar are și elemente luate din realitatea înconjurătoare. Autoarea este înzestrată cu o bogată imaginație creatoare. Povestea ei te învață cum să lupți pentru iubire și cum să faci compromisuri pentru fericire. Gloria sau Gabriela cu numele ei adevărat îndeplinește un dublu rol, cel de personaj central și cel de narator prin folosirea persoanei întâi singular (eu) sub forma unui monolog interior, facilitând apariția empatiei cititorului față de protagonist. Celelalte personaje, Kevin, Megan, Eric, Andy, Sebastian, Mihai sau Bogdan sunt ușor conturate, dar au o viață proprie cu sentimente și pasiuni ce le brăzdează existența și sunt puse în situații inedite sau în diverse conflicte. Încă din primele pagini

aflăm că Gloria (Gabriela), plecată la muncă în străinătate, este vânzătoare la un magazin de antichități, la care sosește într-o zi tânărul Kevin, pictor de meserie, interesat de asemenea obiecte. Repetatele sale vizite, atrag atenția Gabrielei, care se simte cucerită de „străinul cel sexi”, legându-se între ei o frumoasă prietenie. Pictorul o invită să-l însoțească la Paris la un vernisaj și, din întâmplare, se întâlnește cu Mihai, „fostul iubit care a părăsit-o în ziua nunții, fără nicio explicație”, moment care îi provoacă o puternică stare de șoc. La întoarcerea din Paris, Gabriela se hotărăște să revină în România, unde o aștepta bunica ei bolnavă, aflată în îngrijirea doamnei Teodora. Internarea în spital a bunicii sale, îi oferă ocazia să se împrietenească cu doctorul Sebastian și să trăiască împreună cea mai frumoasă iubire. Tot prin „jocul hazardului”, Gabriela reușește să afle secretul originii sale pe baza unei fotografii mai vechi, găsite în podul casei, care confirmă că doamna Teodora și părintele Gabriel sunt părinții ei biologici. Romanul are sensibile nuanțe romantice, care se observă, îndeosebi, prin desele declarații de iubire ale îndrăgostiților. Textul cuprinde și câteva meditații de o aleasă frumusețe despre acest nobil sentiment, preluate din operele lui Paulo Coelho, Sigmund Freud, Tudor Arghezi, Călin Serghi ș.a. Sub aspect stilistic, narațiunea este cursivă și coerentă, folosește un limbaj modern pe care îl întâlnim în vorbirea tineretului de astăzi, atât de obișnuit cu tehnica digitală. Dialogul este scurt și dinamic, fraza destul de încheagată, dar poate fi și perfectibilă. Autoarea are o anume obsesie pentru simboluri, precum toamna sau ploaia, care sunt puse în armonie cu trăirile sale sufletești, reflectate în numeroasele pasaje descriptive: „Privirea îmi era ațintită spre cer, stropi mari îmi inundau fața, am întins mâna să-i ating, dar dispăreau încet, alunecându-mi printre degete”, „Miroase a toamnă, este toamna mea”, „Iubeam ploaia și ploaia ne iubea pe noi”. Romanul configurează o veritabilă geografie a dragostei. Urmând firul povestirii, avem sentimentul că urmărim un film de dragoste proiectat pe o aripă uriașă de fluturi, care iese din cartea autoarei, dorind să se armonizeze cu sine, cu lumea înconjurătoare și cu cititorul.

"AMĂNUNTE" despre Laura Cîrcu Munteanu, "Șeherezada" cu "Aripi de rezervă" și "Vise între paranteze"

EMILIA DABU

Într-o toamnă de lumină târzie, din inima Ardealului străbun, am primit patru anotimpuri ale poeziei sufletului tânărului spirit evoluat, Laura

Cîrcu Munteanu: "Amănunte", "Vise între paranteze", "Aripi de rezervă" și "Șeherezada - o mie și una de scuze". Și am pornit în perelinaj sacru, poetic, prin tainicele volume spre lumile doar de poetă cunoscute.

Oameni și pădăii, Dumnezeu și insomniile credinței,

maci sfințiți de iubire, amarnicul comerț cu icoane și cruci, toamne și ierni aruncate spre soare, drumuri fără pași... Colinde cu aripi frânte de răzvrățiri, singurătatea, resemnarea fatală, coșmarul încălzirii globale, toate trecute ca un cuțit prin rană, prin spiritul atât de zbuciumat și creativ al poetei. Lumi fascinate de florile copilăriei, călătorii între prea devreme și prea târziu, toate căzute fericit și dureros în lava vulcanilor inspirației, în slujba creației adevărate. Iubirea de toate felurile, cu toate sfâșierile, desăvârșirile, extravaganțele sale, scrisă și descrisă cu un talent de-a dreptul seducător, de această poetă, care înainte să se apuce de scris, își bea cafeaua trezirii cu Dumnezeu, zâmbindu-i de pe culmile disperării și spunându-i că dacă va mai avea are răbdare, o va vedea cum se leapădă de petale și se transformă în cea mai frumoasă ninsoare!

Însăși viața poetei de lumină și har, Laura Cîrcu Munteanu este un poem al drumului spre înaltul desăvârșirii. Din ninsorile acestei poete speciale, s-a format o conspirație a zborului divin, urcând Poezia acestor zile... acolo unde îi este locul. Poeta Laura Cîrcu Munteanu are o forță de a pune "aripile de rezervă" poeziei adevărate, atunci când zborul ei devine obositor. Poeta fiind chiar recunoscătoare greutăților care au format-o ca om și care i-au "tatuat în riduri pe frunte/ Muntele de amănunte" cum inspirat peste măsură, spune în volumul "Amănunte") "Cerșetorul de speranțe" cu "tristețea-n buzunare" încă mai "stă de vorbă cu Dumnezeu", considerându-l aproape egalul lui.

Și am ajuns la "Șeherezada-o mie și una de scuze" apărută precum și "Vise între paranteze", "Aripi de rezervă", "Amănunte", la editura George Coșbuc Bistrița, în condiții grafice deosebite. Treptele evoluției, se observă în fiecare volum.

Metaforele taince care-i atestă talentul, o însoțesc pretutindeni, în creațiile sale, la fel de profunde și de neașteptate mereu. Și ca o adevărată Șeherezadă, poeta crează un întreg univers care speră să fie salvat cumva de cineva, care iubește lumina adevărului, prizonieră la un moment dat, "într-un spital de boli mentale"

Poeta ne oferă prin volumele sale, o nouă stare a speranței și o abordare originală, a celor o mie de povești, dezvoltându-și spiritul atât de inspirat și mereu în căutare de răspunsuri la întrebările dureroase și retorice, care înafară de talent, probabil au adus un aport în formarea unei poete care face cinste POEZIEI. Nici nu se putea altfel, căci "noapte-și agățase stelele de visele ei". Legătura dintre bucuriile materiale și cele spirituale se întâmplă firesc, măiestria poetică fiind mereu prezentă. "Între două migrene/ Dragostea s-a sinucis/ Sperând la veșnicie". "În iarna aceea era atât de frig/ Încât inima lui înghețase/ Nu murise/ Doar înghețase".

Cartea aduce noi stări de fascinație a sentimentului suprem. "Vântul era atât de rece/ Încât cele două cuvinte/ Înghețaseră pe buzele lui". Și totuși... cresc niște aripi în urma fiecărei "povești" pe care noua Șeherezadă o aduce cu ea în forma ei poetică, supusă evoluției simțirii, în focul desăvârșirii. O ... când tandră, când cinică poveste de dragoste osândită, străbate visele și conștiința Șeherezadei Laura Cîrcu Munteanu.

"El nu se putea ruga în orice biserică/ De aceea, păcatele lui/ Rămăneau întotdeauna între biserici". Cu fiecare poezie, poeta debordează de imaginație, fiind capabilă nu doar de a o transmite până-n adâncul... și al celui mai ferecat suflet, dar fiind capabilă și de a crea niște tablouri imaginare deosebit de frumoase: "Atât de bogată era secunda aceea/ În care mâinile ei/ Ca două crengi de alun/ Se întindeau spre el/ Întregindu-l". Și trecând anotimpurile vieții, trece și povestea poetei-Șeherezadă, șezând pe "marginea visului", a gândului pur, care se încheie așa cum se cuvine: "Ar fi rămas până dimineața/ Însă poveștile dureau/ Din ce în ce mai mult".

"Vise între paranteze", "Amănunte", "Aripi de rezervă", "Șeherezada - o mie și una de scuze", cărți scrise cu maturitate, inteligență și har care o clasează pe Laura Cîrcu Munteanu, o poetă foarte talentată, dar care își păstrează mereu modestia, pe un loc de cinste, în literatura noastră!

VAMPIRUL

Mircea I. Bătrânu

Este un roman ilustrat cu imagini și desene realizate cu har de tânăra artistă

BriannaAndron, studentă la Academia de arte plastice din Cluj-Napoca. Acestea sunt prezente în volum pentru a susține mai bine acțiunea, trama, cu totul aparte, a cărții. E o proză fantastică, surprinzătoare

și captivantă.

Ieri un prieten de-al meu, istoric și critic literar de la Cluj, foarte hâtru - îmi spune, fluierând cu uimire: „Te-ai autodepășit „maître”-ule. Râde el, râd eu. Știu totuși că nu mă minte. „Să știi, continuă el, ți-o spun pe șleau, e fără discuție una dintre cele mai bune proze din Transilvania, scrisă în 2021.” Îmi aduce chiar și mai multe argumente în favoarea opiniei sale. Sincer, nu mă mai interesează. La anii mei este important conținutul și atât. Urmăresc, în principal, puțința de asanare morală a generațiilor de mâine. Avem nevoie de „antibioticul” care să ne ajute să pune capăstru vremilor cumplite ce s-au abătut asupra noastră. Ne trebuie pilda, exemplul demn de urmat al contelui Viktor, ca să putem schimba cum trebuie macazul. Iată câteva din comentariile de pe Facebook./Cred mai mult în aceste semne, deoarece sunt dezinteresate/.

Popescu Mihai Cosmin - Radio București - Redactor realizator al emisiunilor de muzică Folk, bine cunoscut de milioane de ascultători, de decenii bune - „Felicitări - Mircea I. Bătrânu și-ți mulțumim pentru carte.”

Olari Ana - Bistrița, „Opinia mea: VAMPIRUL e o carte care să „te țină acolo”...în ea, între rândurile sale. E nemaipomenit să constăți că atât substanță poate să aibă, chiar dacă este

cotată ca „fantastică”. Te face să-ți dorești să afli cât mai mult și mai repede...până la ultima filă, cu toată pasiunea și discernământul, pentru a fi sigur că cel vinovat de crimă, va plăti pentru fapta sa. Cred că cititorii VAMPIRULUI sunt nerăbdători ca M.I Bătrânu să-i poarte prin această lume fantastică, (desi mie mi se pare mai aproape de adevăr decât viața ce o trăim zi de zi), o lume construită cu nuanțe de real și ficțiune, extaz și abis, descrieri tabu...totul, exprimat prin abilitatea scriitorului de a crea personaje fabuloase - multe parcă sunt desprinse dintr-un scenariu de film - și de a pune pe tapet moduri, trăiri și manifestări ale existenței umane dintre cele mai diverse. Așteptăm

și urmarea! Sănătate și multă inspirație d-le profesor!”

Pop Daniela - Cluj-Napoca

„Felicitări pentru VAMPIR. Și conținutul, dar mai ales personajul. Să tot ții un „asemenea vampir” pe lângă casă...Glumesc. Cred că era nevoie de un asemenea roman. Se spune lucrurilor pe nume. De la bunica mea am învățat că hoții stau la pușcărie și nu se plimbă în voie pe stradă. Ba îți mai râd și în față și te iau de proastă! Foarte bun personajul principal Viktor. Mă unge la suflet cum îi pune la punct pe ticăloși. Să mă întrebe pe mine. Mai știu și eu o samă de caizi de care ar trebui să se ocupe...”ș.a.m.d.

Sunt multe alte opinii ale dumneavoastră, ca cititori & cititoare. Fac această distincție fiindcă trebuie să recunosc că spiritul critic e mai viu, mai profund la doamne decât la noi, bărbații.

Sunt așadar 370 de pagini cu mult miez, suspans și acțiune desprinse din alt ev + vreo 10-12 desene, crochiuri, poze & reproduceri...

Veți face cunoștință cu un AVENGER /RĂZBUNĂTOR/ - VAMPIR, cum rar ți-e dat să întâlnești. Eu zic că merită fiindcă la toți ne este sete de dreptate, și adevăr, de justiție cu adevărat justă!

Spre ilustrare, am ales următorul pasaj:
„...Fix în noaptea dăruită de Dumnezeu iubiților și fertilității, Sandor își planificase să o ia pe Vera și să fugă în lumea nouă, în America, unde dorea să întemeieze o familie fericită cu ea pentru că se iubeau din tot sufletul. Ascultase sfatul mamei lui. Femeie înțeleaptă, contesa bine

se gândea. Dacă reușea să-l scoată pe băiat din „închisoarea” banilor, averilor, bogățiilor și îi lăsa pe ceilalți să-și mănânce gologanii de trei ori pe zi, la mic dejun, la prânz și la cină, l-ar fi lăsat în pace. Nu aveau decât să-și vadă de muntele lor de aur. Mama, tot mamă rămâne îi dădea lui Sandor caseta ei cu bijuterii, să le vândă, să poată să se descurce la început de drum. Ca să fie și mai sigur vicontele vorbise și cu părintele Borna, cel care-l crescuse și-l învățase de mic toate slovele. Acesta îi dăduse la rândul lui binecuvântarea. Vesel nevoie mare, cu un sfert de ceas înainte de miezul nopții, călare pe Vitez și cu un alt cal la dârloagă după el, pentru Vera, se prezentă la locul stabilit. Nimeni. Nimic. Doar țipătul păsărilor de noapte. Orologiul adus de la Viena a început să bată miezul nopții. Bang! bang! Ultima bătaie din cele 12. Sărbătoarea Sânzienelor din 24 iunie 1789 începea brusc cu o lumină clară a lunii, mama jurămintelor de iubire. Sandor se dăduse jos de pe cal și cuprins de nerăbdare o căuta, când într-o parte, când în cealaltă a aleii. Deodată, la lumina puternică a astrului, chiar pe cărarea dinspre morminte, zări o pafta strălucitoare, sclipind din iarbă. Ca atras de un magnet să duse ață spre ea. Când colo, ce să vezi? O umbră de trup de femeie se distinge bine de jos. Podoaba era prinsă de centura fetei. Se aplecă imediat și întorcându-i capul cu fața în sus scoase un răcnet sfâșietor de groază, de furie, de neputință. Pe piept numai sânge. Rece. Totul era rece. Ca vânător știa că la piept strânge doar un trup fără viață. Iubita lui, draga de Vera murise. După cât de schimonosită îi era fața își dăduse ultima suflare în chinuri groaznice. Sandor își rupseseră instinctiv cămașa să-i oblojească rănilor deoarece nu putea, nu voia să accepte că iubita lui nu mai exista. Urla. Plângea. Blestema. Bolborosea cuvinte fără rost. Ce s-a întâmplat? Cum? Nu se putea gândi și nu putea nici explica. Săracul, nu avea de

unde să știe că părintele Borna îl trădase, de teama bătrânului conte. Se duse la cal și-și luă sabia lui lată de luptă pe care o mânua ca pe un chibrit, hotărât să-i taie pe toți cei care puseseră la cale această crimă abominabilă. Auzi zgomot în tufișuri și apoi o ceată de zdrahoni, vreo 10-12, năvăliră toți asupra lui. Fu tăiat odată, de două, de nouă ori, nici nu mai simțea, dar nici el nu iertă pe nimeni. Toți cei ajunși în raza de acțiune a spadei sale nu mai scăpau cu viață.

Deodată a auzit clar vocea fratelui său, Arpad care a strigat foarte speriat: „Să nu cumva să vă scape!”... „Da, da, neapărat!” - a răsunat din penumbra și vocea contelui, tatăl său bun. Tatăl său bun?!! Atunci bietul Sandor a înghețat pentru o secundă. Ce spun? A înghețat pentru o eternitate. Era mult prea mult pentru anii lui tineri. Două lovituri scurte, aproape una după alta: Vera moartă și desfigurată în iarbă! Și aici sânge, din sângele lui, Tatăl și Fratele! Nu străinii! îi comandaseră și moartea sa!

Mercenarii au profitat de groaznicul moment de depresie al vicontelui și l-au străpuns cum au vrut, cu sulile, cu spadele, l-au lovit cu halebardele, cu tot ce au avut la ei, ca armă. A scăpat sabia din mână. A căzut în genunchi și a strigat tare, mult mai tare decât se așteptau toți:

„Vă blestem să nu aveți parte nici de pământ, nici de bani, nici de mormânt! De nici o odraslă! Să vă stea totul în gât până la a 77-a spiță și focurile iadului să vă mănânce pe toți. Grăbiți-vă că de mâine mă fac duh și vă scot la toți sufletul, iar trupul îl sfâșii și-l dau hrană lupilor. Asta meritați, de asta o să aveți parte! Am zis!” Se ridică așa străpuns cum era și se aruncă în bulboana cea mai adâncă a Șieului, dinspre Castel. A dispărut în apele tulburi, de după ploaia de săptămâna de dinaintea evenimentului. Se lăsase frigul. O liniște nefirească și un ger năprasnic, aducător de moarte. Apoi din senin se auzi o muzică nepământeană și se porni un vârtej mare de vânt. Din cer cobora ca un tirbușon, de neoprit, inexorabil peste ticăloși, o horă a fecioarelor zănatice, frumoase foc, Ielele. Dansau goale, învelite doar în podoaba bogată a părului lor lung, de le ajungea până la călcâie. Ciudat! Erau

Litera Nordului

numai 11. S-au înclinat deasupra Verei și prima din rând s-a aplecat, a sărutat-o și i-a dat din pumnul ei stâng ce se deschidea puțin câte puțin, i-a dat lumina, sămânța vieții...fără de

moarte. Trupul Verei s-a ridicat ca la o comandă divină, un fulg deasupra ierbii și s-a prefăcut în pulbere de aur ce s-a pierdut sus, tot mai sus, printre stele.”(fragment)

